

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelak: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružici: Maribor, Barvarova ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljubljana št. 11.843 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Izjava ob 4. sv. svet. ...
štano mesečno Din 25.—; za in-
sermatvo Din 40.— nabavno.
—
Oglaš po tarifi.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 54.
Telefon št. 75, pomoči tudi
št. 54.

Ljubljana, 1. marca.

Razprava o proračunu vzbuja v Narodni skupščini le malo zanimanja. Vsa aktivnost poslancev se udejstvuje izven parlamenta in poslanci vseh strank posvečajo glavno pažnjo dogodkom za političnimi kulisami ter agitaciji med narodom. Položaj je tak, kakor da bi bila skupščina tik pred razpustom in vlada že v demisiji.

V razumevanje celokupne situacije in dogodkov, ki se utesnejo v najbližji bodočnosti razviti, je potrebno, da si predložimo nekatera važna dejstva.

Notorično je, da je g. Pašič hotel prekiniti z Radičem ob priliki njegovih govorov v Bosni in Dalmaciji. Potem, ko je otipal situacijo v smislu, da ne more vstvariti nobene večine pod svojim predsedništvom, je skušal doznati mišljenje krone, ali bi dala radikalni stranki pod njegovim predsedništvom volilni mandat. Čim je uvidel, da to ne gre, se je moral umakniti. Zahteval je od Radiča, da svoje izjave prekliče, kar pa je ta izvršil v zelo pomanjkljivi obliki. Radič se je tudi pred krono zavezal, da bo njegova stranka brezpartajno glasovala za proračun. Tako je bila opasnost krize za trenutek odstranjena.

Na potek dogodkov je jako omajal ugled g. Pašiča. Vsa javnost je znala, da bi se rad rešil »sporazuma«, a izkazalo se je, da te moči nima, ako neče sam izginiti s površja. Tega pa Pašič noče in njegov izhod je in ostane — volitve. Jasno je, da bo poskušal vse, da v ugodnem trenutku dobi volilni mandat.

V tem oziru pa mu je g. Ljuba Jovanović prav krepko skočil za vrat z izjavo v radikalnem klubu, da so v tej skupščini mogoče tudi druge delovne kombinacije. S to izjavo, ki je prišla v liste, je vsaj začasno zakopana misel na volilni mandat, ne da bi se pojel napraviti še drugi poskus.

Zelo je zanimivo dejstvo, da politična usoda neizbežno skupaj stiska dva antipoda: Pašiča in Radiča. Kakor je znano mišljenje, ki ga imata drug o drugem, in to mišljenje ni ravno laiskavo, kakor se ve, da se je branil Pašič »sporazuma« z Radičem kakor da vidi marširati zlo bodočnost, tako in sedaj zbirajo dogodki v eno vrsto, da ne rečemo v eno-politično krsto. Oba imata iste nasprotne. Od julija sem se je ta pregrupacija nasprotnikov izvršila ali vsaj napredovala kljub vsem nasprotnim naporom. Nelojalnost napram Svetozaru Pribičeviću in SDS po zakonih primitivne ali istinitne ocene značajev in posledic razočaranja radi prelomljenih pogodb se maščuje sama. Poprej je bilo vedno nekako politično pravilo ali aksiom, da sta Pašič in Pribičević v skrajnem slučaju vedno skupaj, danes je to močno omajano. In kar se Radiča tiče, danes vsi krogi, od najnižjih pa do najvišjih, vidijo, da ga je kot človeka in politika pravilno soditi le Pribičević. Vrsta onih, ki so obupali nad Radičem, je danes nepregledno dolga. A velik del njen se krije z vrsto onih, ki so obupali nad Pašičem. Mora se reči, da je ta skupna usoda vsaj za g. Pašiča zelo tragična, dasi storjene pogreške ne opravičujejoje trditve, da bi bila nezalostna.

In tako se pojavljajo nove kombinacije. Klerikalci niso v nobeni, kar je pač pripisovati njihovi prav ponesrečeni taktiki. Zato pa je večje število drugih, ki se živahno pretresajo v kuluarjih tako, da budžetna debata zbuja kornaj zanimanje. Tak je položaj v trenutku, ko bi vsa skupščina morala misliti na gospodarsko rešitev in na oporo dinarju. A skupščina od vlade RR ne pričakuje nič več. Privoščki ji, da odglasuje budžet, a za pozneje nima v njem obstanek in daložnost nobene vere več.

Prelom radikalne fronte v Bosni potom kolosalnega uspeha Pribičevićeva zbora v Sarajevu je močno vzneburil radikale. Skušajo udarec ublažiti s priredbami, ki bodo baše meseca marca. A manjka jim onega, kar edino more pokreniti mase: idej, vere in prepričanja.

Kakor so radikali zahtevali od Radiča garancij za odglasovanje proračuna, tako sedaj zahteva Radič jamstev, da po proračunu ne bo odpravljen iz vlade. Radikali ga tešijo z lemnimi besedami, a garancije v takih slučajih ne veljajo nič. Zato se mnogi boje, da bo kriza še neposredno pred budžetnim glasovanjem.

Začasna gospodarska pogodba med Nemčijo in Francijo

Berlin, 1. marca. k. »Havas« objavlja politično: Radi sklepa provizorične gospodarske pogodbe med Nemčijo in Francijo si je treba medsebojno čestitati. Kljub temu, da je pogodba zelo omejena, bo vendar služila interesom francoskih izvoznikov. Pogodba znači srednje etapo v pogajanjih za sklep trgovinske pogodbe med obema državama in kaže z obeh strani na dober voljo, ki vlada za skupno delo.

Poostritev položaja v parlamentu?

Opozicija preti z represalijami proti brezbriznosti ministrov. — Poravnave v vladi. — Vedno večja nervoznost med radičevci in radikali.

Beograd, 1. marca. p. Včeraj bi se bila imela vršiti seja glavnega odbora radikalne stranke, ki pa je bila preložena na torek radi rahle obolevosti g. Pašiča. V petek sta se poravnala gg. Radič in Maksimović. V to svrhu se je vršila v gostilni Borča ob Donavi večerja, katere se je udeležilo nekaj poslancev in oba ministra. Pri rujnem vinu je potem g. Radič prosil g. Maksimoviča za oduščanje. Tako je spor formalno likvidiran. Z velikim zanimanjem pričakujejo politični krogi sedaj povratka ministra Stojadinoviča. Poravnava žnjim bo za Radiča trd oreh.

Razprava v parlamentu se nadaljuje ter je danes prišlo na red prosvetno ministrstvo. G. Radič, ki tako rad govori, je sicer trikrat povzel besedo, da polemizira z različni govorniki, a ekspozicija o svojem resortu, svojega prosvetnega programa, ni podal. Brezbriznost ministrov v tem oziru revoltira opozicijo, ki najavlja, da se na prevzeto obvezo ne preprečitj sprejem proračuna do 1. aprila ne bo več ozirala, ako ministri ne bodo podajali rednih ekspozicij pred debato o svojih resortih.

Radič za federalistični centralizem

Pri včerajšnji podrobni razpravi o proračunu prosvete g. Radič sicer ni podal prosvetnega programa, pač pa je serviral kompleksnemu parlamentu kvadraturu političnega kroga.

Beograd, 1. marca. p. Današnja seja Narodne skupščine se je začela ob 9.30 dopoldne. Zanimanje je bilo zanjo zelo majhno. Stjepan Radič je odgovarjal na vprašanje posl. Agatonoviča. O štampiljkah, s katerih je odstranil naslov kraljevine SHS je Radič dejal, da je storil to radi razbremenitve administracije. Naročil je orožniku, naj ne pušti poslanca Agatonoviča v njegovo ministrstvo. Na te besede je vzklilil Ljuba Davdović: »Nato bo gotovo prišel Dragović«. Radič je odvrnil, da je naročil orožniku, da ne sme pušiti k njemu nit Dragoviča. Radič je nadalje izjavil: »Svojem referentom prepovedujem pogovarjati se v času pisarniške službe«. Dragović je odvrnil: »Mi smo poslanci in imamo pravico kontrolirati. Radič je nato odgovarjal na ostali del govora posl. Agatonoviča.

Posl. Franičević je na dolgo govoril o potrebi bratske ljubezni med Hrvatji in Srbi ter se nato bavil s kritiko osnovnih šol.

Nemški poslanec Schumacher je protestiral proti zapostavljanju Nemcev v šolstvu ter zahteval nemške šole, učitelje in šolske knjige.

Nato je dobil besedo prosvetni minister St. Radič čegar govor so prekinjali mnogobrojni medklic opozicije. Ploskali pa so mu predvsem Nemci, ker je izjavil, da se mora pouk vršiti v materinskem jeziku in da postanejo otroci bedasti, ako se ne uče v materinskem jeziku in samo v državnem. V Češkoslovaški je to vprašanje že praktično rešeno, ker se morejo tamkaj otroci naučiti državnega jezika tudi kasneje. St. Radič je zatem govoril o federalativnem centralizmu in dejal: »To je ono, kar hočem, — federacijo naroda in centralizem države. Kvadratura kroga je ono, kar hočem«. Opozicija je pri tem klicala: »V vaši glavi je kvadratura kroga!»

Za njim je govoril federalist posl. Savo Vuletić, nato pa zopet posl. Radoslav Agato

Minister Stojadinović v Londonu

Beograd, 1. marca. p. Vlada je prelela po ročilo iz Londona, da je naš minister dr. Stojadinović imel snoči konferenco s Churchillom. Predmet razgovora je bila ureditev naših vojnih dolgov na Angleškem. Stojadinović je izjavil, da je naša vlada pripravljena, da takoj začne razgovore radi ureditve teh dolgov. Kakor izgleda, bo dr. Stojadinović ostal v Londonu del časa, kakor se je mislilo. Stojadinović se nima pooblastila od vlade, da vodi oficijelna pogajanja. Dr. Stojadinović se bo zadržal del časa tudi v Parizu, vendar pa ne bo nadaljeval pregovorov s francoskimi imetelji obližacij predvojnih srbskih posojil. Dr. Stojadinović se vrne v Beograd okoli 9. marca. Danes je bizojavil vladi, naj se razprava o proračunu njegovega resorta odgodi dotlej, da se on vrne.

Diplomatski ukaz

Beograd, 1. marca. p. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenuje za generalnega konzula v Rimu Miloš Ivković, dosedaj načelnik odelena za štampo v ministrstvu za zunanje stvari. Na njegovo mesto pride generalni konzul iz Newyorka Karović. Za generalnega konzula v Krfu je imenovan Borivoj Svilkostić, generalni konzul v Kairu. Za generalnega konzula v Gradcu je imenovan Dušan Stepašević, generalni konzul v Trstu, za generalnega konzula v Newyorku je imenovan Dagoimir Stanojević iz Gradca. Za tajnika v poslanstvu v Atenah je imenovan

Celokupna situacija je stalno motna in nesigurna. Čim bolj se bliža konec budžetne debate, t. i. 31. marc, tem bolj nervozni postajajo vladni krogi. Vse se, da se bo položaj po sprejetju budžeta znatno spremenil, a niti radičevci, niti radikali ne vedo, v katerem pravcu se bo iskalo izhoda.

Danes popoldne se je vršila seja plenuma finančnega odbora. Minister prosvete je odklonil amandmaje samostojnih demokratov. Minister za pošto dr. Superina je predlagal, da se pravilnik njegovega ministrstva za nadurno delo, ki velja do 31. januarja, podalša tudi za februar. Posl. Demetrović je kritiziral delo vladne večine, ki še vedno ni rešila vprašanja pravilnika ter tudi sedaj sprejema samo začasne rešitve. V tem vidu nesposobnost vlade, da bi vršila pozitivno delo, kritizira vlado, da onemogoča finančnemu odboru kontrolno njenega dela. Nato je govoril posl. Žebot, nakar se je vladna večina umaknila na zasebno konferenco. Ker pa je medtem začela seja Narodne skupščine, je bila seja vladne večine prekinjena.

novi, s čemer je bila dopoldanska seja zaključena.

Beograd, 1. marca. p. Na današnji seji Narodne skupščine, ki se je začela ob 17, je prvi govoril posl. Bazala. V dolgem govoru je pleđiral za federalativno ureditev države. Današnja Jugoslavija je v nasprotju z ideologijo Jugoslavije, kakor jo je imel Strossmayer. Za njim je govoril spahovec Hadži Radič večnoma o slabi organizaciji pouka v Bosni in Hercegovini. Napadal je radikale in radičevce, ter naglašal, da bodo muslimani ostali verni ideologiji Jugoslovenstva.

Za njim je zopet govoril Stjepan Radič ter posebno dolgo repliciral na napade poslanca Agatonoviča. Rekel je, da bo današnja vladna večina najbolje izvedla sporazum. Ni nobenega zakonskega para, da bi se nikdar ne skregal. To je tudi naša koalicija. (Pribičević: Kdo je pri tem mož in kdo je žena? Radič: Obe stranski sta mož in obe stranki sta žena. Zbornica se smeja.) Nato napada Radič Sušnika, čes da kritizira proračun, ko ga ni niti čital. Na pripombo Sušnika o centralizmu pravi Radič, da Sušnik ni bil tako bojeviti, ko je bil dr. Korošec minister prosvete. Sušniku ne zameri njegove napake, ker da tako govore samo klerikalci. Sreča je samo ta, da ta stranka ne samo razpada, temveč se topi kakor sneg, kadar nastopi južno vreme. Radič obeta, da se bo v Sarajevu otvorila montanistična šola, potem pa šerjanska pravna fakulteta ter da se bo v kratkem sprejel zakon o organizaciji pouka. Pri tem hvali Pribičevića, da je uredil pouk v osnovnih šolah na državne stroške ter rekel, da bo to sprejel tudi on. Za njim sta govorila radič osebnega pojasnila Agatonović in Pribičević, nakar je bila seja zaključena ob 9. in prihodnja napovedana za jutri dopoldne ob 9., na kateri se bo nadaljevala debata o proračunu ministrstva prosvete, potem pa začela debata o ministrstvu za vere.

Fašistovski incident v Genovi

London, 1. marca. s. Znani sportnik vsoučilišča v Cambridgeu Stockes je doživel na kolodvoru v Genovi incident s fašisti, ki so imeli najbrže diplomatske posledice. Fašisti so ga očitveno zamenjali z nekim protifašistovskim dijaškim voditeljem, ga izvlekli iz kupeja ter vlekli na kolodvor, dokler se mu ni posrečilo, da se jih je z boksanjem rešil. Ko je vrgel nekoga fašista na tere, ga je policija aretirala, odvedla v zaporo ter pretopala. Stockes je prispel snoči v London. Radi tega dogodka vlada v angleških uradnih krogih precejšnje razburjenje, tako da je pričakovati, da bo prišlo do intorpelacije v spodnji zbornici.

Kardinali umirajo

Rim, 1. marca. o. Davi je umrl kardinal Giovanni Cagliero. Pripadal je salesijanskemu redu in je bil star 88 let. V vatikanskih krogih se zatrjuje, da se bo še pred Veliko nočjo, in sicer med 22. in 25. marcem, sestel konzistorij. Ker je v zadnjem času umrlo več kardinalov, bo konzistorij imenoval njihove naslednike. Številno konkurentov za kardinalske kloboj je veliko. Kljub temu pa namerava papež imenovati le italijanske kardinale. Največ izgledov imajo papežev majordomus Riccardo Sanz de Sanper, msc. Carlo Perossi in msc. Luigi Capodossati. Tudi poslednja dva vršita v Vatikanu visoke funkcije.

Ninčičev sestanek z Briandom

Danes prispe v Pariz dr. Ninčič, ki se sestane z min. predsednikom Briandom. — Mussolini poroča o svojih razgovorih z dr. Ninčičem.

Pariz, 1. marca. o. Jutri prispe semkaj jugoslovenski zunanji minister doktor Ninčič, ki se bo sestel z Briandom. Tukajšnji merodajni krogi pravijo, da se mora dr. Ninčičev sestanek z Briandom smatrati kot neposredna posledica razgovorov, ki sta jih imela dr. Ninčič in Mussolini v Rimu. Rimskega razgovoru pripisujejo veliko važnost ne toliko radi posebnih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo, temveč radi oblike, ki jo zavzema situacija v Osrednji Evropi in radi skorajšnjega vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Kakor piše »Journal«, gre na tem sestanku za ustvaritev

skupne fronte proti pangermanskemu bloku in nacionalističnim gibanjem v Monakovem in Budimpešti.

Rim, 1. marca. o. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Mussolini je kot zunanji minister podal obširno poročilo o splošni mednarodni situaciji z ozirom na poslednji Ninčičev obisk v Rimu in z ozirom na položaj Italije radi bodočega zasedanja Zveze narodov. Nato je Mussolini predložil ministrom v odobritev in Locarnu sklenjene varnostne dogovore med Italijo, Belgijo, Francijo, Nemčijo in Anglijo.

Važnost prijateljskih zvez med Francijo in slovanskimi državami

Min. predsednik Briand utemeljuje svoj optimizem glede locarnskih pogodb pod pokroviteljstvom Zveze narodov.

Pariz, 1. marca. ds. Na sobotni seji parlamenta je bilo sklenjeno s 365 proti 49 glasovom, da se Briandov govor plakтира. Nato je govoril štiri ure zastopnik desnice, Marin, ki je med drugim izjavil, da pomeni Locarno radikalno spremembo francoske zunanje politike in da sta Italija in Anglija pridobili v Locarnu poseben položaj. Večji del njegovega govora je bil naperjen proti Nemčiji, ki bo kot članica Sveta Zveze narodov izživala neprestane diplomatske spore radi nemških manjšin. Nemčija ni nikdar pričakovala, da bo dobila tak mir, kakršnega ji je dal Locarno. Nemčija troši za svojo armado več nego Francija skupno s svojimi kolonijami. Besedilo locarnskih pogodb vodi k nevarnim interpretacijam.

sebno protektorat Zveze narodov nad locarnsko pogodbo. Glede razorozitve Nemčije je povdaril, da je vsled atmosfere po locarnski pogodbi ostalo samo še malo točk neresenih. Po locarnski pogodbi je ostalo samo še malo točk neresenih. Po locarnski pogodbi so postale izvedljive stvari, ki bodo v bodoče mnogo koristile. Vse se je odigralo v popolnem sporazumu s prijateljsko Češkoslovaško in Poljsko. Če bi postavil neki skupini narodov drugo skupino narodov nasproti, bi s tem samo povečali možnost nove vojne. Edino sredstvo, da se temu izogne, je bil sklep locarnskih pogodb. Briand je zaključil z obljubo, da Francija ne želi nikdar kršiti ozemlja kake druge države in da Francija ne bo nikogar vznemirjala.

Na današnji seji zbornice je ministrski predsednik Briand v odgovoru na izjavanja poslanca Marina o locarnski pogodbi obširno poročal o zboljšanju odnošajev do Italije, ki je podpisala locarnsko pogodbo in naglašal izborne odnošaje Francije do Poljske, Češkoslovaške Jugoslavije in Rumunije.

Finančni odbor zbornice je s 15 : 3 glasovom (11 poslancev se je glasovanja vzdržalo) odklonil odstotno mero, ki jo je določil senat za davčna plačila. Pridržal pa si je odločitev o načelih davkov, na katere se bo ob priliki zopet povrnil.

Locarnska pogodba je s tem, da je izpolnila vrzel v versajski pogodbi, ustvarila demilitariziran pas v obsegu 100 km pod kontrolo signatarnih držav, kar je imelo za posledico, da je postal Ren skupna mednarodna meja med petimi državami, ki bo združiti vse te države, če bi hotel kdo te meje napasti.

Nato je pričel posvetovanje o finančnih predlogih, ki jih je senat vrnil. Finančni minister Doumer je naglašal potrebo za dohodke 6525 milijonov, s čemer bi se doseglo za bodočih 10 mesecev tekočega leta 8 in pol milijarde frankov.

Ministrski predsednik je ugovarjal sistemu poslanca Marina in naglašal po-

Zunanji odbor senata se je soglasno izrekel za ratiifikacijo locarnske pogodbe.

Pred novo francosko demaršo v Budimpešti

Senzacionalne izpovedi grofa Emerika Karolyija o krivdi grofa Telekija, ki preti z novimi razkritji. — Opozicija zahteva odstop vlade. — Rok glavne razprave še nedoločen.

Pariz, 1. marca. s. Vlada je dala svojemu poslaniku v Budimpešti nalog, naj stori pri grofu Bethlenu novo demaršo in zahteva razna pojasnila glede obeh poročil parlamentarnega preiskovalnega odbora. Kakor poročajo listi je vlada zelo nezadovoljna s potekom preiskave proti ponarejevalcem bankovcev, ter bo najbrže ob priliki interpellacijske debate v zbornici energično protestirala proti postopanju madžarskih oblasti.

proti Bethlenu ali proti Horthyju. Sodeliti pa je, da grozi Teleki v prvi vrsti Bethlenu: če me daš zapreti, Te bom razkrinkal

Budimpešta, 28. februarja. a. Izpoved grofa Karolyija je prinesla, kot se sodi pravi preobrat v ponarejevalski aferi. Karolyi je direktno in naostreje obtožil grofa Pavla Telekija. Zdaj je razumljivo, zakaj je preiskovalni odsek odklonil predlog opozicije, da se zaslisi grof Emerik Karolyi, in zakaj policija ni hotela uslišati Isto željo Francozov.

Budimpešta, 1. marca. s. V nadaljevanju debate v parlamentu o falzifikatorski aferi je izjavil poslanec Farkas (soc. dem.) da se je ponarejevanje bankovcev vršilo z znanjem in pristankom vlade in oblasti. Odkar je prišla zadeva na svetlo, jo skušajo oblasti stalno prikrivati in zamolčati. (Ogorčeni protesti na klopek vladne stranke). Govornik je prečital nato izjave Rabe in Windischgrätza ter izjavil, da so uradni krogi njihovo akcijo podpirali. Preiskava se je v polnem teku pričela šele tedaj, ko so nastopili Francozi. Pravosodni minister Pestily ugovarja: »To ni res. Poslanec Proper (soc. dem.) vpraša: Kolikokrat se bo preiskava znova začela?« Pravosodni minister: »Preiskava tako dolgo ne bo zaključena, dokler ne bodo vse podrobnosti popolnoma razčiščene.« Poslanec Farkas je izjavil, da je po narejanem francoskih frankov v zvezi s ponarejanjem čeških sokolov in da so nekateri sokrovci iz zadnje afere še vedno svobodni. Končno je zahteval odstop vlade.

Karolyi je izjavil, da se čudi, kako more Teleki mirno spati, dočim sede drugi v leči. Povdaril je, da črpa vse svoje podatke iz prijave, ki jo je poslal grof Windischgrätz ministrskemu predsedniku Bethlenu. Karolyi je trdil, da so vse Telekijeve izpovedi lažne in da je Teleki pozval majorja Göröja, naj stavi svoje strokovne sposobnosti v službo ponarejevalske akcije. In da je bil Teleki navzoč pri mnogih skupnih razgovorih ponarejevalcev in da je iz akcije izstopil še le te daj ko je bila cela tehnična stran zadeve urejena in v teku. Teleki si je hotel preskrbeti le alibi, sicer pa je bil do konca udeležen pri stvari.

Po teh senzacionalnih izjavah grofa Karolyija, ki so trajale tri ure, se je vršila na francoskem poslanstvu konferenca pod predsedstvom poslanika Cléhanta. Prva posledica te se je bilo novo zaslišanje majorja Oöröja v navzočnosti francoskih uradnikov.

V Budimpešti smatrajo aretacijo grofa Telekija za nezbežno. Teleki se je včeraj dopoldne razgovarjal v parlamentu dal časa z notranjim ministrom Rakovskym. Na številna vprašanja novinarjev je odgovoril le, da je vedno žrtvovalo svojo osebo interesom domovine in da bo tudi sedaj storil tako. »Tudi jaz imam tolačaj v rokah. Od nikogar pa si ne dopuščam predpisovati, kdaj naj za vporabim. Čas si bom odločil sam in lah ko zagotavljam, da bom obdržal zadnje besede.« Splošno se smatra, da tudi Teleki erozi z odkritji. Ne ve pa se, če misli nasto-

Francozi proti Bethlenu

Pariz, 1. marca. s. »Havas« poroča, da izjavljajo v krogih Zveze narodov glede intorpelacije poslanca Leona Bluma, da niti institucija Zveze narodov niti njen poslovni red ne moreta preprečiti grofu Bethlenu, da bi se ne udeležil zborovanja Zveze narodov, da bi pa zadostovalo, ako se kak član Sveta Zveze narodov upre in izključi udeležbo grofa Bethlena.

(Poslanec Leon Blum je namreč ob koncu sobotne seje parlamenta stavil predlog, naj zbornica razpravlja v torek o njegovi intorpelaciji glede instrukcij, ki jih bo dala vlada svoji delegaciji v Zenevi. Izjavil je, da zastopniki Francije ne morejo sedeti skupno z zastopniki sedanje madžarske vlade. Op. uredništva.)

O priključitvenem problemu

V našem nedeljskem članku smo razpravljali tudi o tem, da priključitev Avstrije Nemčiji za nas ni ona onega pomena, kakor za Italijo. Opozorili smo pri tem na korosko vprašanje, ki bi se moralo v slučaju priključitve pravično rešiti. Kako težavno je v tem pogledu priti do zaključnega stališča, o tem pričča članek našega stalnega zunanje-političnega sodelavca, katerega tehtni argumenti so vredni največje pozornosti.

Razmerje do Nemčije, oziroma do Avstrije ter do Italije smo mi v Sloveniji vajeni premetovati specialno s slovenskega vidika. Zveza z Italijo bi bila vzpričo teza skrajno nepopularna, ker je domala tretjina naših slovenskih rojakov prišla pod gospostvo Rima, in ker živi tamkaj v skrajno neugodnem položaju. Razmerje do Avstrije in Nemčije gledamo mi vedno pod vtisom težkih izkušenj, ki jih imamo o Nemcih iz predvojnne dobe in pod perspektivo, da je ostalo 100.000 Slovencev na Koroskem, ki se germanizirajo dalje.

O vsem tem se je že obilo pisalo pri nas, pa morda vendarle še ne dovolj. Zdi se predvsem, da vzamemo v Sloveniji priključitev Avstrije Nemčiji prelahkотно. Ne gre samo za to, da seže Nemčija do Radgone in Karavank, marveč osebno tudi zato, da postane ta hip, ko se priključitev realizira, Nemčija direktno sosed Madžarski, ki se tisti hip vrne na politično pot iz Tiszine dobe. Priključitev pomeni enoto, ne le zvezo, Berlin-Dunaj-Pešta, pomeni obnovno dvojno zvezo v nekoliko skrčeni obliki, pomeni prav tako ogroženje Subotice in Novoga Sada kot Maribora.

Vse to pa bi imelo ogromne posledice ne le v slučaju vojne, marveč tudi v mirovnem stanju in sedaj še prav posebno. Imeti za soseda velesilo ali malo Avstrijo, med tema dvema situacijama je kolosalna razlika.

Zdi se, da smo se v Sloveniji v enem pogledu lahkoverno vdali optimizmu. Pri nas se smatra nekako splošno, da pomeni priključitev Avstrije Nemčiji takorekoč avtomatično pridobitev slovenske Koroske. Največ se sklicujemo na to, da so Koroski pred petimi leti glasovali za Avstrijo, ne za Nemčijo. Ali ta metoda revandikacij težko da bi dovedla do uspeha, zdi se, da bi mogla imeti v najugodnejšem slučaju ta rezultat, da bi bili na Koroskem postavljeni pred novo glasovanje, vsaj ako računamo pri tem, da ima razsodbo v rokah mednarodni forum v katerikoli obliki. Zdi pa se, da bi se mogel doseči uspeh v koroski zadevi najsigurneje v direktnih pogajanjih z Nemčijo, oziroma Avstrijo, in sicer predčasno. Kadar bi Nemčija postala tako močna v svoji mednarodni situaciji, da bi si upala izvesti priključitev proti volji ostalega sveta, takrat bi bilo že prepozno za revandikacije glede Koroske. Nemčija bi bila popustljivejša le, dokler bi skušala dobiti pristanek za priključitev pri sosednih državah, ki prihajajo kot nasprotujoče sile v poštev. In med temi državami smo nedvomno mi in Čehoslovaki najbolj prizadeti.

Oni, ki trdijo, da se združenje Avstrije in Nemčije ne da preprečevati za vedno, imajo po vsej priliki zelo prav. Toda prav tako je resnica, da je priključitev mladim sosednim državam tembolj nevarna čim prej bi se izvršila, kolikor bolj bi napredovala konsolidacija novih držav srednje in vzhodne Evrope, kolikor bolj bi se izgubile neugodne posledice starega, predvojnega stanja, toliko manj opasna bi postajala priključitev. Zato more biti naše stališče samo to, da je priključitev odlagati čim dalje in jo ovirati, dokler dodobra ne napreduje prerod vzhodne polovice Evrope, kateremu bi bila danes Velika Nemčija še prenevarna.

Oficijelni češkoslovaški list o vlogi Jugoslavije na Balkanu

Oficijelna Češkoslovaška Republika je priobčila ob priliki dr. Ničinčevega potovanja v Rim in Pariz uvodnik pod naslovom »Jugoslavija in njeni sosesedje«.

List posveča posebno pozornost zadnjemu Pangalosevemu obisku v Solunu. Predsednik grške vlade je namreč v Solunu izjavil, da je bil vedno prijatelj Srbov, s katerimi se je boril na solunski fronti proti skupnemu sovražniku ter se je ob tej priliki popolnoma odkrito izrazil za sporazum z jugoslovensko kraljevino. Češkoslovaška Republika smatra to izjavo za zelo značilno zlasti z ozirom na dogodke, ki so se odigrali v grški Makedoniji. Mogoče je ta Pangalosa izjava samo plod govorniške izvežanosti, vendar je gotovo, da je podal grški diktator to izjavo brez zunanje pritiska. To je dobro znamenje, ker so se v tem odprila nova pota za medsebojna diplomatska pogajanja, ki bi mogla dovesti do uspešnega zaključka.

Kar se tiče jugoslovensko-bolgarskih odnosov beleži list izjavo uglednih sofijskih državnikov, ki so jih podali dopisniku zagrebških »Novosti«. Iz teh izjav je razvidno, da se v Bolgariji vedno bolj občuti potreba sporazuma in zblizanja z Jugoslavijo. List ugotavlja, da so bivši neprijatelji Jugoslavije popolnoma spremenili svoje nazore in da bo to pripomoglo k zboljšanju razmer, zlasti med Makedonci v Južni Srbiji.

Po mnenju Češkoslovaške Republike so se jugoslovensko-grški in jugoslovensko-bolgarski simptomi znatno zboljšali. To vse dokazuje, da je položaj prijateljske in bratrske Jugoslavije popolnoma utrjen in da so njeni sosedji zavedajo tega položaja. Jugoslavija mora danes zbrati med Grčijo in Bolgarijo ako bi potrebovala na Balkanu zaveznika. Tako lahko gre še dalje. Jugoslavija ima danes pravico do odločujoče in vodilne vloge na Balkanu.

Velik zbor S. Pribičevića v Bos. Šabcu

Bos. Šabac, 1. marca. r. Včeraj se je tu vršilo na velikem trgu manifestacijsko zborovanje SDS, katerega se je udeležilo nad 5000 kmetov večinoma Hrvatov prečanov in muslimanov. Iz mnogih krajev Posavja so došli seljaki na vozovih in konjih z državimi in hrvatskimi zastavami. G. Pribičević se je pripeljal v družbi posl. dr. Popovića in dr. Grigogona ter je bil burno pozdravljen. Shodu je predsedoval seljak Simo Ilić iz brodskega okraja. Pribičevićev govor je množica poslušala z veliko pozornostjo in oduševljenim odobravanjem. Govorila sta še burno pozdravljena, poslanca Grisogono in Popovića. Zborovanje je poteklo brez najmanjšega incidenta in je napravilo globok utis.

Sobotna in nedeljska podrobna proračunska razprava

Beograd, 1. marca. V soboto se je v Narodni skupščini pričela podrobna razprava o proračunu ministristva pravde. Posl. Ljuba Davidović je početkom seje protestiral, ker se razprava pričema, ne da bi minister pravde podal svoj ekspozé. Na dopoldanski seji so govorili o sodni upravi ter kritiziral podvine proračunske postavke poslanci Mijović, dr. Behnen, Moskovljević in Hodžar, na popoldanski seji pa je prvi govoril dr. Polić (hrvatski federalist), ki je napovedal najostrejšo opozicijo proti novim sodnim zakonom, ako ne bodo iz njih črtane določbe o postavljanju sodnikov na razpoloženje, o vplivu ministristva pravde na sodišča ter o popolni odvisnosti državnih tožiteljev od upravnih oblasti.

Sam, demokrat dr. Tadić je med drugim grajal da radičevski ministri dr. Krajač, dr. Superina in dr. Nikić še vedno izvršujejo advokatsko službo pod svojim ministristvskim imenom, kar je proti zakonitim predpisom. Vlada ničesar ne dela, samo Radić in njegovi ministri vrše dalje svoje razdiralno delo. V Hrvatski in Slavoniji se vodi prava križarska vojna proti onim Hrvatom, ki so za edinstvo naroda. Radikali, ki so skupno s samostojnimi demokrati premagali Radića in zrušili njegovo separatistično protidržavno akcijo, so izročili sedaj samostojne demokrate na milost in nemilost St. Radiću, To se bo še maščevalo.

Končno je govoril še posl. dr. Dragutin Ranković, ki je grajal strankarstvo radikalov v ministristvu pravde, vsled česar je tudi pri sodiščih vse polno nekvalificiranih ljudi.

Z govorom posl. Rankovića je bila sobotna seja zaključena in se je nadaljevala večeraj dopoldne.

Na večerajšnji seji Narodne skupščine je posl. dr. Pivko govoril o stroških za potrebe višjega deželnega sodišča v Ljubljani in podrejenih okrajnih in okrajnih sodišč. Zahteval je zboljšanje gnotnega položaja sodnega osebja ter navedel primer, kako je sodni pisarški ški nameščenev v imenu svojih tovarišev zaprosil javnost za pomoč, zaradi česar je bil disciplinarno kaznovan in mu je bila zmanjšana že itak mizerna plača. Grajal je tudi, da naša država ne izvršuje konvencije o vzajemni pravni pomoči.

Nemški posl. dr. Kraft je kritiziral pravosodno upravo v Vojvodini.

Ekspozé ministra pravde

Minister pravde dr. Marko Gjurčić je v svojem ekspozéju zavračal predvsem dr. Krafta, nato pa navajal, kaj se je že izvršilo za izenačenje naše zakonodaje. V kratkem bodo predloženi: zakon o sodnikih, zakon o ureditvi sodišč in zakon o državnih tožiteljih, nato pa policijski zakon, zakon o advokatih in zakon o civilnosodnem postopanju. Kar se tiče trditve, da izvršujejo ministri dr. Krajač, dr. Superina in dr. Nikić še vedno svojo advokatsko službo, je izjavil minister pravde, da je bankski stol v Zagrebu proglasil s sklepom od 9. decembra 1925 njihovo odvetništvo kot ukinjeno. Pri tem je posl. dr. Tadić zaklical: »Ali gospodje ministri sami niso vedeli, da je to inkompatibilno? Sedem mesecev so vršili svojo advokatsko službo, ki se jim je morala s silo odvzeti. Ali niso vedeli za zakonske predpise in jih je moral osramotiti šele bankski stol?«

Po ekspozéju ministra pravde je bil proračun njegovega ministristva spretje z glasovi večine.

Popoldne se je pričela podrobna razprava o proračunu prosvetnega ministristva.

Posl. Agatonović je naglašal, da ministristvo prosvete doslej sploh še ni ničesar delalo. Zavračal je tudi Radičeve trditve, da je jugoslovenstvo sleparija, in naglašal da bo jugoslovenska ideja klub Radičevim oviram zmazala. Posebno je napadal strankarstvo, ki se je pojavilo v prosvetni upravi pod St. Radičem. Sedanjí minister preganja člane UJU, Proforskoro društvo se je moralo upreti proti njegovemu satrapškemu postopanju. Namesto depolitiziranja uvala St. Radić v prosveto svoje politiziranje in preganja najbolje prosvetne delavce. V duhu »sporazuma« je brisan iz pečatnika prosvetnega ministristva tudi državni grb ter naslov »kraljevina«, tako da je ostal samo naslov »ministristvo prosvete«, ki more biti tudi republikanski ali pa bolgarski.

Za govorom posl. Sušnika je bila večerajšnja seja zaključena.

Zasedanje tarifnega odbora

Beograd, 1. marca. p. V soboto dopoldne se je sestel v Beogradu v dvorani Razredne loterije tarifni odbor prometnega ministristva, da razpravlja o celi kopii važnih vprašanj, ki že dolgo čakajo rešitve. Pred sejo je bila konferenca zastopnikov gospodarskih krogov Jugoslavije.

Plenum tarifnega odbora je otvoril prometni minister Krsta Miletić s kratkim pozdravnim nagovorom. Prvi seji je prisostvovalo mnogo delegatov osrednjih uradov in gospodarskih institucij iz vse države.

Potem je bila prečitana naredba ministra iz katere je razvidno, da je tarifni odbor le posvetovalno telo in da more le razpravljati in staviti predloge o onih predmetih, ki jih prometno ministristvo smatra za tako važne, da želi slišati tudi njegovo mnenje. Glavna naloga odbora je diskusija o načelnih vprašanjih notranje tarifne politike, o našem gospodarstvu v zvezi s prometom, industrijo in trgovino, zunanja tarifna politika z ozirom na naš izvoz in uvoz, interesi zaštite našega gospodarstva pred inozemstvom, zlasti pa prometne razmere v naših pristaniščih in na rekah.

V živahni debati so poedini delegati izrazili svoje mnenje in želje glede organizacije in delokroga tarifnega odbora. Na popoldanski seji so razpravljali o konstituiranju poedinih sekcij, ki so jih zaenkrat določili na štiri: za notranji promet, za zunanjo trgovino, za pomorski in za rečni promet. Vsa sekcija ima po več članov s svojim predsednikom in tajnikom. Od Slovencev so v sekcijah izvoljeni tajnik Trg. zbornice G. Ivan Mohorić, ravnatelj G. Ivan Lesničar in profesor G. Remec.

V nedeljo dopoldne so se sekcije konstituirale, nakar se je razvila debata o raznih strokovnih vprašanjih, ki se tičejo naše tarifne politike. Bilo je sporenih tudi več konkretnih predlogov, h katerim je pomočnik prometnega ministra Popović povedal svoje naziranje. M. dr. se je predlagalo znižanje prevoznine za pivo in znižanje prevoznine za gotove vrste lesa. Tarifni odbor se je izrekel proti nameravani odpravi četrtega razreda na bosanskih železnicah. Obširno se je pretresalo vprašanje zopetne uvedbe znižane voznine za poset letovišč in kopališč. Zastopnik vlade je deloma pristal na predloge, druge je pa iz fiskalnih razlogov odklonil. Med drugim je zagotovil, da se bodo izletnikom tudi letos nudile iste ugodnosti v prometu z morjem kot lani. Splošno mnenje je bilo, da se morajo železniške prevoznine znižati za 30 do 50 odst., ako jih hočemo spraviti v sklad z našim gospodarstvom, ki je zabredlo v hudo krizo.

Opoldne je bila seja tarifnega odbora zaključena. Predsednik Bora Popović, pomočnik ministra seobrtača, se je delegatom zahvalil za uspešno sodelovanje.

Slab zagovor Trboveljske družbe

Trboveljska premogokopna družba nam je poslala odgovor na kritike, objavljene povodom redukcije delavstva in dela v njenih revirjih. Mi ta odgovor objavljamo, da se čuje tudi druga plat zvona, a moramo takoj reči, da je zvok te plati jako nelaskan in disharmoničen. Kot skrajno pogrešeno moramo predvsem označiti pretirno TPD, da bo premesčila sedež družbe v drugo mesto države. »Kjer ji bo zahtevano mirno delovanje.« Kaj pa se pravi to? Kakšen ton je to? Kdo moti družbino mirno delovanje? Ali slovenska javnost, ki se upravičeno škandalizira nad družbenim postopanjem, erozi demotira njeno ljubljansko palačo, onustošiti njene pisarne? Ali meniš TPD, da bo kritika njenega dela prenehala in da bo delavstvo v njenih revirjih zadovoljno z redukcijo kruha, če se gospođa od ravateljstva preseli v Zagreb ali v Beograd? Ali meni TPD, da bo že itak skromna pazljivost države povsem prenehala, če bo družba seje svojera upravnege sveta sklicevala v Beograd? Kako žaljiva insinucija našim državnim uradom leži v družbini grozniji, tega se gospođe očividno niti ne zavedalo! Vsa javnost mora to pretirno z indignacijo odkloniti.

V stvarnem delu družbina zavogora je gotovo marsikateri tehtni argument, ki dokazuje potrebo izvestne redukcije. Delavstvo je to samo priznalo in o tem se spor ne vodi. Glavno vprašanje, ki razburja javnost, je drugo: zakaj morajo redukcijo stroškov vzeti na svoj hrbet le delavci in drugi mali nemeščenci družbe. Kako je to, da družba na eni strani pri delavstvu rizično izvaja princip štedenja, a istočasno daje ogromne zaslužke neki ad hoc ustanovljeni prodajni organizaciji, ki računa, da bo njen letni dobiček znašal okrog 30 milijonov, torej mnogo več, nego si TPD z redukcijo delavstva prišteje! Zakaj meri družba z dvojno mero ter odpušča dolgoletne slovenske poduradnike in delavce brez odkodrine, dočim je svojim nemeškim bivšim direktorjem in višjim uradnikom, ki jih je morala na naložen državo odpušiti, priznala ne le visoke pokojnine, temveč povrh še ogromne odkodrine, ki znašajo več milijonov? Zakaj gredo redukcije le na račun malih, tam kjer bi se na dalo mnogo in trajno preživetje, namreč z restrikcijo hipertrofičnega visokega upravnege aparata, si z redukcijo ogromnih v milijone serajskih nagrad in fantiem, pa TPD ne kaže nobene štedljivosti?

Na vsa ta in še mnoga druga vprašanja družbini zagovor ne daje nobenege povoljnege odasnlja. Mi na se borimo baš proti načelu, da bi morali posledice slabe konimkture nositi izključno le mali ljudje, le delavci in posebno naši obrtniki in trgovci. Na se postavljamo na socialno in gospo-

darsko pravilno stališče, pa ne bo težko doseči pravičnega sporazuma.

Minister za socialno politiko je našim poslancem obljubil, da bo s posebno komisijo dal ugotoviti stanje celega problema. Mi se trdno nadejamo, da bo G. Simonović v najkrajšem času izpolnil dano besedo.

Pri licitaciji za Dobrljin-Drvár

Interesanten konflikt v ministristvu za šume in rudnike

Beograd, 1. marca. p. Dopoldne je bila v ministristvu za šume in rudnike licitacija o zakupu eksploatacije gozdov, podjetja Dobrljin-Drvár, katere so se udeležile tri tvrdke: Tomber (švicarji), Slavija in Dom (radičevcev Janeković). Prvi je nudil 300.000 zl. Din, Janeković pa 50.000 zl. Din letno. Minister za šume in rudnike ni sprejel nobene od teh ponudb ter odredil novo licitacijo na 12. aprila t. l. Pri licitaciji je prišlo do incidenta med ministrom dr. Nikićem in inž. Savčićem.

Ministristvo za šume in rudnike poroča o tem incidentu: Na današnjo licitacijo je prišel kot »interesirana publika« G. Savčić, ki se je razburjal, ko so se začele odpirati ponudbe. Njegovo vpadanje in deloma sekantno obnašanje je prisililo ministra dr. Nikića, da ga je večkrat pozval na red in končno naj se od-trani iz lokala. Savčić je pri svojem odhodu v pričo navzočih rekel: »Vi ne boste dolgo minister«, nakar mu je dr. Nikić pokazal vrata, rekoč: »Vi me niste postavili za ministra, temveč kralj. Vi boste tudi tu slabo prorokovali, kakor ponavadi.«

Dejan ko se je stvar dogodila takole: Vse tri imenovane tvrdke v resnici predstavljajo en konzorcij in so bile zastopane po enim zastopniku. G. Savčić je prišel na dražbo v imenu finančne skupine beogradske bank, ki je pri Narodni banki založila štiri milijone dinarjev in pripravila ponudbo, da se udeleži te licitacije. Proti pozitivnim zakonom pa ni bilo nobene komisije, ki bi sprejemala ponudbe, sestavila zapisnike o tem, ter komisijskim potem izvršila vse formalnosti, ki so po zakonu predpisane. Namesto komisije je dr. Nikić sam začel odpirati oferte, nakar mu je Savčić rekel, da za to nima pravice, ker zakon predpisuje komisijsko protokolaranje o odpiranju ofert. On smatra, da se licitacija ne more izvršiti, ker ponudniki niso deponirali kavicje pri Narodni banki, kakor to zahteva zakon, temveč so jo založile v zadnjem momentu pri filijalki v Zagrebu, kar je proti zakonu. Dr. Nikić je na to odgovoril, da se to njega ne tiče, da je on sam komisija in da on dela, kar hoče. Nato je Savčić opozoril dr. Nikića, da obstoji pozitivni predpis ministristva za šume in rudnike, katerega mora minister respektirati. Dr. Nikić je potem pozval žandarje in jim naročil, da Savčića iztirajo. Ko se je Savčić legitimiral, žandarji ministrvo odredbe niso izvršili ter se je Savčić sam odstranil. Njegova intervencija je imela uspeh. Minister je licitacijo proglasil za neuspelo. S tem je preprečeno, da bi bil ogromno imetje prevzel konzorcij brez konkurence drugih interesiranih skupin.

Politične beležke

+ Zemljoradniški odgovor »Domu«

Zadni Radičev »Dom« je objavil napad na zemljoradniškega poslanca Vujića za radi njegovega govora v skupščini. Poslanec Vujić je poslal sedaj »Domu« povelje, v katerem ugotavlja, da je izrazil v skupščini razočaranje zemljoradnikov, ki so pričakovali z vstopom HSS v vlado zboljšanje razmer kmetškega stanu, kakor tudi vse države ne glede na plemo in vero, in da St. Radić nadaljuje sejanje mržnje in sovraštva med seljaštvom, ker zbira okoli sebe vse, kar je protisrbsko. Posl. Vujić izjavlja, da je smatral za svojo dolžnost, opozoriti na to opasno igro St. Radića, ki misli, da sme z našo državo in narodom svojevoljno eksperimentirati. Na Radičev očitek, da zemljoradniki ničesar ne pomemijo, ker je število zemljoradniških poslanskih mandatov padlo od 37 na 4, odgovarja posl. Vujić, da se je to zgodilo le zaradi tega, ker so se zemljoradniki izpostavljali za radičevce. Končno pravi, naj Radić nikar ne pozabi, da si ljudstvo želi miru, ker je sito govorov in obljub in željno pričakuje, da bi došli v vrhovno državno upravo ljudje, ki bi manj govorili in več delali.

+ Novi radičevski pogoji za sprejetje proračuna. Beogradska »Reč« piše, da je bilo vsem političnim krogom, ki so zasledovali razvoj zadnjih dogodkov v političnem položaju, jasno, da St. Radić klub nomirljivim izjavam, s katerimi je bila začasno odgodena vladna kriza, postavil radikalcem nove, zelo težke pogoje za sprejetje proračuna. Nikogar ni iznenadilo, da so radičevci načelno glasovali za proračun, in se trdi, da bi Radić niti ne mogel postaviti posebnih pogojev pred prehodom v podrobno proračunsko debato. Kakor se doznava, je Radić sedaj te pogoje že sporočil Pašiću. St. Radić zahteva, naj se predvsem ostavljajo trije veliki županji ter trinaest srezkih poglavarjev in na njihova mesta imenujejo županiki, oziroma pristajajo HSS. Ta zahteva se tiče v prvo vrsti velikih županov v Splitu, Mostarju in Vukovaru, katerih odstavi-te je že prej zahteval. Zaradi te nove Radičeve zahteve se opaža v radikalnih krogih precejšnje nerazpoloženje in se bo o njej razpravljalo na prvi seji radikalnega kluba. »Reč« pravi da z ozirom na sedanje razpoloženje radikalov Pašić ne bo sprejel Radičeve zahteve in da ga bo skušal zadovoljiti na drug način. V vsakem slučaju pa pričakuje politični krog, da bo zaradi te-

ga vprašanja prišlo do novih zapletljajev med vladnimi skupinami. — Kakor se vidi, se Radić dobro zaveda, da bi bil po sprejetju proračuna popolnoma odvisen od volje radikalov, pa hoče sedaj zaradi tega še pred uveljavljenjem proračuna doseči vsaj nekatere osebne izpremembe v državni upravi, ki bi mu bile tudi pozneje koristne v strankarskem oziru.

+ Priporočilo »Domovine«. Ljudski tednik »Domovina«, ki ima tudi redno prilogo »Tedenke slike«, se je zadnje čase zelo razširil med našim ljudstvom. To seveda hudo boli naše klerikalce in zato bruhajo na »Domovino« ogenj in žveplo. Kakšnih sredstev se klerikalna žurnalistika poslužuje v boju proti temu naprednemu listu, naj nam služi kak dokaz naslednji primer. Mariborska »Naša Straža« od 26. t. m. piše: Zadnje tedne pošiljajo iz Ljubljane na tisoče izvodov Žerjavove »Domovine« v vse županije. Kakšen namen ima to? Z liberalnim, brezverskim listom bi radi prestopili naše ljudstvo. Naslove za »Domovino« so spisali liberalni učitelji in poštari. Denar za to pa so liberalci (samostelni demokrati) dobili, ko so bili s Pašićem v vladi. Stofišočake so za ta nevredni list dali milijonarji in židovske banke, »Domovino« je skrivren agent velesrbov, protožidarjev in kapitalistov. To je glasilo tiste stranke, ki je glasovala leta 1921. za to, da imamo velesrbsko ustavo, po kateri mora ves naš denar v Beograd, polni vagoni dobi, prazni nazaj. »Domovina« je glasilo tiste stranke, ki pravi, da slovenskega naroda ni, ampak bi nas radi pomešali med Hrvate in Srbe. Sladke, dostikrat vabljive so besede, ki jih pišejo v »Domovini«. Po vseh farah so imeli liberalni učitelji ter bogataši, ki so pristajajo liberalne Žerjav-Pivkove stranke, skrivne seje, na katerih so določili, kako bodo širili svoj list »Domovino«. Med ljudstvo si ne upajo, zategadelj pa pošiljajo tiskani strup in ga vsiljujejo kmetu in delavcu. Kdor »Domovino« pravčasno ne pošlje nazaj, bo imel še tudi druge neljube posledice. Za naročnino ga bodo dali advokatu čez. Radi tega svetujemo našim ljudem, da takoj vrnejo ta smrdljivi list nazaj z opombo: »Ne sprejemam«. S tem bo marsikdo obvarovan velike škode in advokatskih stroškov. En klic naj velja: »Domovino« ven iz vseh slovenskih hiš.« Mislimo, da boljšeza priporočila ni mogel napisati Korosček list za »Domovino«. Klerikalci se motijo, če mislijo, da bodo škodovali »Domovini« s prostaškim žganjarskim zabavljanjem, kakršnega se navadno poslužuje le kak klerikalni poslanec Frišefire, kadar izgubila pri igri. Saj niso ljudje več tako neumni, kakor misli blagoslovljena gospođa mariborski Cirilovi tiskarni. Čitajo »Našo Stražo« in »Domovino« ter sami lahko presojajo, kdo ima prav in kateri list je boljši. Klerikalna jeza nam pričča, da je njihova sodba v prid »Domovini«, kar nas oboje seveda zelo veseli. In mislimo, da bomo še bolj veseli.

+ Nemška pohvala St. Radiću. Prejšnji teden je »Kmetiski list« ponatisnil članek graškega lista »Tagespost«, ki hvali separatistične tendence v govornih St. Radića. Ob tej priliki smo ugotovili, da je »Kmetiski list« zelo globoko padel, ker je ponosen na nemško-avstrijsko pohvalo — voditelja svoje stranke. Zadnji »Kmetiski list« odgovarja, da »Jutrova« jeza izvira samo od tod, ker je »pošten in neodvisen Nemeec zapisal resnico in ker je neodvisni Nemeec povedal čisto odkrito in tudi pravilno, da zla, ki nastane, nista kriva Radić in Puclj, ampak ravno tisti gospodje, ki v svoji »odkritosrčnosti« še dandanes klub svojem formalno zavezništvu s Hrvati za hrbtom in na skrivaj podpirajo — samostojne demokrate.« — Predvsem moramo pripomniti, da je Puclj še nedavno v »Kmet-skem listu« trdil, da more samo vladni poslanec kaj doseči pri vladi. Kako more sedaj trditi, da radikalni podpirajo sam demokrate, ki so vendar v opoziciji proti vladni večini radikalov in radičevcev? Ker posl. Puclj v vladni večini ničesar pametnega in koristnega ne doseže v svoji priznani nespretnosti in smoli, bi rad sedaj seveda »Kmetiski list« zvalil odgovornost na druge. Lastne Pucljeve izjave pa mu to onemogočajo! Kar se pa tiče nemške pohvale St. Radića, pa moramo reči, da je radičevcem in »Kmetiskemu listu« prav nič ne zavidamo, četudi se je glasila drugače, kakor jo sedaj navaja Pucljevo glasilo. Mi pač samo ugotavljamo, da je »Kmetiski list« namjo ponosen. To nam popolnoma zadostuje, četudi bi želeli, da bi ponatisnil tudi angleški list »Times«, ki pravi, da je St. Radić nepreračunljiv človek in šarlatan.

Vladna kriza na Norveškem

Oslø, 1. marca. s. Ministrski predsednik Mowinkel je izročil kralju prošnjo za dostavo nove vlade vladne posele.

Izrebane srečke loterije JSS.

Včeraj se je vršilo zrebanje srečk loterije Jug. Sok. Saveza v Ljubljani. Izrebane so bili sledeči dobitki: I. Glavni dobiček (Din 50.000) serija 79 števil 475; II. glavni dobiček (Din 25.000) serija 79 števil 290; III. glavni dobiček (Din 10 tisoč) serija 73 števil 502; IV. glavni dobiček (Din 5000) serija 39 števil 601. Po Din 1000 serija 65 št. 1; sr. 23 št. 437; sr. 51 št. 876; sr. 43 št. 789; sr. 43 št. 792; sr. 43 št. 787; sr. 98 št. 411; sr. 51 št. 193; sr. 43 št. 500 in sr. 53 št. 455. Po 500 Din: sr. 57 št. 27; sr. 33 št. 454; sr. 30 št. 291; sr. 19 št. 434; sr. 51 št. 248; sr. 58 št. 9; sr. 28 št. 847; sr. 40 št. 473; sr. 51 št. 489; sr. 30 št. 755; sr. 26 št. 502; sr. 23 št. 453; sr. 46 št. 10; sr. 69 št. 4; sr. 89 št. 503; sr. 57 št. 43; sr. 42 št. 798; sr. 14 št. 146; sr. 57 št. 815; sr. 51 št. 258.

Naši kraji in ljudje

Zgradba poštno-čkovnega urada v Ljubljani

Ta stavba je bila lansko spomlad že takorekoč zasigurana. Ko pa je padla vlada Narodnega bloka, so se začele velike intrige iz gotovih krogov v Ljubljani sami, ki so imele namen pripraviti poštno upravo do tega, da ne začne z zgradbo novega poslopja, marveč da kupi eno od hiš Jadransko-podunavske banke. Interventirali so pri vladi v tem smislu razni gospodje, ki so stali ali še stojijo v zelo ozkih stikih z onim lističem, ki tako rad na videz nastopa z velikimi gestami za koristi Ljubljane. Posrečilo se je parkrat preprečiti te spletke, toda vedno in vedno se ponavljajo tozadevni poskusi, ki imajo vsi en in isti namen: škodovati naše mesto zato, da bo nekaj ljudi mastno zaslužilo.

Ko se je lansko poletje ponesrečil prvi poskus, je prišla poštna uprava s predlogom, naj se postavi samo stavba z enim nadstropjem! Na Aleksandrovi cesti! Gerentski svet se je seveda temu načrtu najodločneje uprl ter tudi izjavil, da pod nobenim pogojem za tako stavbo ne bo dal stavbnega dovoljenja.

Sedaj je tu nov predlog, naj bi se kupilo za čkovni urad poslopje Jadransko-podunavske banke na Miklošičevi cesti. Stavba je seveda v to svrhu popolnoma neprimerna, ker je zidana kot zasilna stavba iz starega gradiva, z ozkimi stanovanjskimi prostori. Cena za to stavbo je naravnost ogromna in če računamo neobhodno potrebne adaptacije, bi vsi troški sigurno dosegli vsoto, katero bi stala nova, nekoliko reducirana stavba na Aleksandrovi cesti. Na cesto pa je naravnost ogromna in če računamo neobhodno potrebne adaptacije, bi vsi troški sigurno dosegli vsoto, katero bi stala nova, nekoliko reducirana stavba na Aleksandrovi cesti. Na cesto pa je naravnost ogromna in če računamo neobhodno potrebne adaptacije, bi vsi troški sigurno dosegli vsoto, katero bi stala nova, nekoliko reducirana stavba na Aleksandrovi cesti.

Gerentski svet se je tudi let nameril z vso energijo upr. Informiral je vse meročajne kroge ter jim tudi vpsal tozadevne spomence. Ker so se odposlanci pristojnih ministrstev sklicevali na to, da je edini razlog, ki govori na nakup stare hiše, okolnost, da so prostori čkovnemu uradu odgovorni, je mestna občina tudi prevzela jamstvo, da zasigura čk. uradu provizorične prostore do konec leta 1927., ako prične uprava z novo zgradbo. Kljub temu pa obstoja še vedno velika nevarnost, da do nove zgradbe ne pride, ker je bajle cela vrsta gospodov, ki imajo o tem odločati, v upravnem, oziroma nadzorstvenem svetu prizadete banke! Poslanca dr. Žerjav in dr. Pivko sta v tem za naše mesto tako važnem vprašanju vložila v skupščini interpelacijo. Kje so pa vsi drugi, ki so sicer tako gostobesedni? Hic Rhodus!

Napad na orožnike ob Kolpi

Zagreb, 1. marca. Danes se je začel v Zagrebu velik kazenski proces proti 10 kmetom iz okolice Ozlja na Kolpi. Leta 1925., nekoliko pred volitvami, so orožniki aretirali nekoga seljaka ter ga gnali k srezekom poglavarju. Radičevci so tem povodom uprizorili pravo pobuno. Z zvonjenjem zvonov so sklicali mnogo svojih pristavešev, kateri so orožnike, ki so vodili kmeta po cesti, obkolili in napadli s kamenjem in kolji. Par orožnikov je bilo pri tem ranjenih. S puškami se niso mogli braniti, ker so radičevci pred seboj gnali deco, da krijejo sebe. Mnogi so kričali: »Živio Radič, živila republika, doli kralji!». Ker niso mogli streljati, so orožniki umikali, nahujskani seljaki pa so udarili za njimi. Orožnikom teren ni bil znan, vsled česar jih je množica potisnila do reke Kolpe, odkoder se niso mogli umakniti. Tam so napadali metali nanje sekire, tako, da je bil en orožnik težko ranjen na nogi, dva pa na glavi. Sedaj so orožniki morali v silobranu streljati. Ubili so dva seljaka, enega pa težko ranili. Danes je bilo pred sodniki 10 zapeljanih seljakov, ki so se zagovarjali s tem, da orožniki lažejo. Obtoženci navajajo priče, da se oni napada sploh niso udeležili, temveč da je bilo to delo »neznanih« ljudi. Razprava se bo nadaljevala.

Slike iz trboveljskih revirjev

Na kolodvoru izstopijo orožniki. Sami zdravi in močni fantje. Imajo puške čez rame za druge in preko druge rame nekaj stvari zase. Pet, deset, petnajst, dvajset . . . razvrste se in gredo v dolino. Počakajo, da drugi potniki odidejo, da cesta ne bo polna, da ni toliko radovednih oči in jeznih pogledov. Prav je tako, zakaj bi dražili. Vsako stransko pot porabijo, da so manj vidni. Kakor da bi jim v notranjosti nekaj tiščalo srce tem dobrim našim fantom, ki si služijo kruh. Dandanes ima orožnik veliko posla. Vse mora stražiti. V Beogradu ministrstvo gospoda Radiča, pri nas doma rudnike in drugo. Pravzaprav nigramo zakaj; morda se oglašta slaba vest, kajti drugače so ljudje čisto mirni, saj se jim še kritizirati skoro ne ljubilo. Morda pa nekaterim, ki sedaj vedre in oblačijo v naši lepi domovini prihajajo na um besede, da mirne vode bregove podirajo.

Cez dan orožniki gledajo skozi okno in se dolgočasijo. Po noči pa sne in z njimi spi cela dolina. Če bi cela dolina z delavci in obrtniki ne govorila samo o trboveljski družbi in njenem brezobzirnem nastopu proti delavstvu in s tem proti celemu prebivalstvu doline, bi človek mislil, da so orožniki prišli na letovišče. Sicer je malo čudno letovišče ta zadimljena dolina. Tako pa vemo, da to ni ničesar drugega, kakor da država skrbi za mir in red . . . Da si je izbrala ravno samo to sredstvo, bo najbrže v skladu z današnjim časom »mirnovornosti in čovječanstva«.

Ceste so skoro prazne. Ker se ni cela stvar tako daleč, da bi se posamezni pasant moral »raziti«, je na cestah malo dogodkov. Slišal sem enega, da ga ta tišina in mir kar malo jezijo. Zakaj, to ne vem, zdi se mi pa, da bi mož rad imel vsaj malo »revolucije«, ko je že oborožena sila tu. Pa kar nič. Ostre odredbe bodo morali pač utakniti nazaj v miznice. Največ revolucije delajo avtomobili s svojim piskanjem in kočijami s svojim zategnjenim »hoopom« in pa radovedneži, ki gledajo, kdo se je pripeljal. Vsi mislijo, da kak gospod z Dunaja, ki bi strmečim obrazložil, da delnice brez visokega dobička družbe niso nič kaj prida vredne. Na Dunaju in v velikih mestih pa samo na to nekaj da. Vse drugo je zanje kaljenje miru ali pa malenkost, ki se mora pač preboleti. Vsaj je vendar povsod kriza . . . in kdor tega ne bo razumel tako, kakor se mora, ga bo informiral, da svoj sedež prenese nazaj v srednji vek, kjer bo mir in pokoj ali pa v Piškopejo, kjer se v okolici pasejo sami backi. In konec! Kaj bi tisto, saj res!

Srečal sem znanca in ga vprašal, kako in kaj. Kaj je novega? Samo z rameni je malo skomignil in me čudno pogledal, potem se pa ozrl okoli, kakor bi imel strah pred ljudmi. Drugače zgovoren fant, je bil molčeč. Z redkimi stavki je hotel le od mene nekaj zvedeti . . . tako po ovinkih, previdno in boječe. Morda se je bal, da bi zvedel preveč, nekaj kar še ne vé, kar tiho služi in se boji. Le tu pa tam mu je zažarelo v očeh, morda je up zagorel v notranjosti. Potem pa je pripovedoval, da je truden, delal je po dnevi v jami, ponoči je bil na sestanku tam gori nekje, kamor pride malo ljudi. Tako je boljše, da niče ne zve, kdo hodi na sestanke, da si ne očita, da je bil radi sestanka odpuščeno. »Tako smo postali boječji mi, ki hodimo v jame in iz naše rodne zemlje kopljemo zlate zaklade.« Na sestanku pa so se pogovarjali, kaj storiti, da bo plača manjša, kako povedati, da se godi krivica, da petnajst,

Pisma, ki ga niso nikdar dosegla

po slovitom romanu baronice Heyking. Kološalna zasedba!!!

pride v kino »Dvor«.

dvajset, trideset delavcev skumaj komaj toliko zaslužili, kakor ena sama oseba na Aleksandrovi cesti . . . in kolikor stane ena sama pot v Beograd. Od znanca sem se poslovil. Drugi dan sem ga srečal. Teško ga je nosil. Celo noč je pil. Preje nikdar. »Hudič naj vzame vse skupaj, kar imam bom zapravil; potem grem pa k vojakom in zato ker grem, sem odpuščeno, da bom imel čas preiščevati, kako je lep vojaški stan . . .«

Tako ga je obup zmotil in zapeljal. Pa je sicer pošten, trezen, dober fant. Svojo mater ljubi in podpira, ki je stara, napol slepa in vdova po rudarju, katerega je pred leti ubilo. Tudi ded in praded sta bila rudarja. Stari ljudje pravijo, da je ta družina nastarejša rudarska družina v dolini. Najmlajši potomec pa je krasen fant, zato bo vojak in za to čast je dobro, ako ga družba malo prej pošlje na brezplačen oddih. Vsaj pri vojakih ne bo »zapravil«. Pa res ne bo. In tako sta storjeni dve obrti deli: da fant ne bo »zapravil« in da bo družba mogla preboleti krizo.

Tako hodiš okoli in iščeš ljudi, dogodke in znanca, da bi kaj povedali. Tako je dolgočasno, tiho, kakor da bi ravnokar zvonove povezali in v Rim poslali. Vse je skrito, nikjer ljudi. Po plakatih sodim, da imajo nekaj zborovanj. Morda so tam. Seveda bodo tam, kje drugod pa bodo dobili hladnega olja na pekoče rane. Danes je to še dovoljeno, morda jutri ne bo. Kdo ve, ako taka zborovanja ne motijo mirnega delovanja družbe.

Tam čez most gre mož, počasi gre, vidi se mu v hoji starost in teška leta. Oni je tam s hriba, ki je bil dva desetletja v jami, pa si je prišedel, ker ni hodil v gostilne in drugim zapravljati in ker je imel skrbno ženo za gospodinjino, da si je postavil malo hišico in naredil okoli nje vrt s plotom in v hlev postavil kravico, da bo pet otrok njegovih imelo dobro domače mleko. Čital je, da v drugih državah z vsemi sredstvi podpirajo taka stremeljenja delavca. On pa je tako delal brez vzgoje in navajanja po poklicanih, sedaj pa so njegovo čedno življenje plačali z odpustom. Še pokojnine ne bo dobil, ker so rekli, da je zdrav in da še lahko dela. Odpuščeno pa je, češ, da ima lastno premoženje. O tem in o drugih podobnih slučajih sem slišal pripovedovati po gostilnah in po cestah, po trgovinah in pri obrtnikih in povsod je bilo mnenje, da je družba izgubila vse simpatije. Obrtniki so v strahu za svojo eksistenco, trgovci brezdelno stojijo med vratmi. Kdor ni bil odpuščeno, šteti se bolj, ker nihče ne vé, kdaj pride sam na vrsto, kdor pa je odpuščeno, je v enem dnevu petkrat tirjan, da plača dolgove. Kako bo revez to storil?

Na zborovanje sem prišel na konec. Mlad mož je ravno govoril besede: »Po konci glave, še nikdar ni bilo tako jasno, da je družba tuj narod zase, vsi drugi tu po dolini in širom domovine pa smo zopet enoten narod zase. Vsi eno in to je moč!«

Po zborovanju so živo oživele ceste in bilo je, kakor bi zapeli velikonočni zvonovi, ki oznanjajo spomlad. In to zvonjenje gre iz src celega naroda.

Občni zbor Udruženja jugo inženjerjev in arhitektov

Ljubljanska sekcija Udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov je imela v soboto v svojih prostorih v Kazini rodni občni zbor. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je društvo z vso pozornostjo zasledovalo vsa važna aktualna stanovska vprašanja. Na njegovo intervencijo je bil vladni osnutek zakona o izkoriščanju vodnih sil, ki je vseboval določbe, ki bi resno ogrožale vsak razvoj v elektrifikaciji naše zemlje, umaknjen iz parlamenta. Ljubljanska sekcija je dalje predelala osnutek novega stavbnega reda za vso državo, ki je bil v prvotni predložen obliki in po vsebini nesprejemljiv. Odslek za tehnično šolstvo je interveniral v raznih slučajih, posebno glede zasiguranja namestitve absolventov tehniške

Danes ob pol 8. in 9. uri veliki Paramount „slager“
Ljubav princese Aleksandre imenovane Bell labud
 Dimitrij Buchovetski režiser tega filma je eden najfinjših umetnikov. Redkokdo režira tako duhovito, diskretno in elegantno kot on. V vsi sujeti, ki se odigra na dvoru Baldontje zahteva samo fino in eleganco v igri in režiji. Frances Howard, Ricardo Cortez, Adolphe Menjou so posebno elegantni in vredni posebne pohvale. Razkošni film iz najvišje krogove mladine neprimerno! PREDNAZNAJILLO: Pisma, ki ga niso nikdar dosegla
 po romanu baronice Heyking. 1301-a
Kino „Ljubljanski dvor“ Telefon 730

srednje šole. Posamezne stroke za tehniško terminologijo so v glavnem že obdelane. V razpravi je tudi rudarski zakon.

Obširno poročilo je podal upravni odbor posebno o tendenci gotove industrije v Sloveniji, ki skuša nameščati po svojih obratih inozemce. V tem oziru bo potreben tudi odločen nastop naše javnosti. Samo v področju ljubljanske sekcije Udruženja je namreč že 20 nezaposlenih slovenskih inženjerjev vseh strok. Kljub temu pa skuša omejenjena industrija dobiti z raznimi mahinacijami izjave, da ni domačih strokovnjakov, ter namešča tuje, ki so celo mlajši od strokovno - odličnih domačih kompetentov. Občni zbor je pooblastil upravni odbor sekcije, da preide z najostrejšo borbo proti takim praksam tudi v javnost, ker ne pomagajo več nobene utemeljitve in razlogi v službenih spisih. Končno se je kreiral na občnem zboru odslek za nove betonske predpise, ki ima nalogo, da priredi določila za beton, ki odgovarjajo današnjemu stanju tega gradiva. Občni zbor je nadalje razpravljal o potrebnih korakih v zadevi zaščite naslova, o potrebnih izpremembi predpisov za državni tehniški izpit, o potrebnih merah, da se pri zadevnih oblastih uveljavijo honorarne odredbe, sprejete od skupščine v Novem Sadu ter o potrebnih predpisih glede sestave natečajnih komisij in natečajev sploh.

V upravnem odboru so bili izvoljeni naslednji gospodje: predsednik inž. Janko Mačkovec, podpredsednik inž. Alojzij Hrovat, odborniki inž.: Ladislav Beve, Stanko Dimnik, Josip Pavlin, Blaž Pristovšek, Karel Tavčar, Pavel Vrbič in Fran Zelenko, v nadzorni odbor pa inž. Vinko Strgar in inž. Viktor Skaberna.

Dvoje zanimivih predavanj

Higijski prerod ljudstva. — Slovenci na Mont Blancu.

V nedeljo dopoldne se je vršilo v Kinu Matici dvoje zelo interesantnih in poučnih predavanj, ki ju je posetilo mnogobrojno občinstvo.

Prvo predavanje se je vršilo pod okriljem Zveze kulturnih društev. Predaval je dr. Ivo Pirc o higijskem prerodu ljudstva. V dvoranji je bilo polno starišev z otroci, šolske mladine, pa tudi drugih, ki so dobre volje in jim je zdrave drago.

Gosp. predavatelj je v poljudnih izjavah opozarjal, kako je treba uravnati življenje, da si ohranimo ali zopet pridobimo zdravje. Najdražji zaklad človeka je zdravje. Bolezen uničuje človeka, družino in družbo. Najhujše bolezni so nalezljive bolezni in najstrašnejša med temi je jetika. Okrog 3000 ljudi umrje letno na tej bolezni v Sloveniji, v vseli državi pa po uradnih podatkih nad 60.000.

Higijsna je zdravstvena kultura in ta je pokazala, da se moremo mnogih boleznih obraniti. Slabih zdravstvenih razmer so pri nas krivi sledeči činitelji: Slabe stanovajske razmere, pijančevanje in pa nizka zdravstvena kultura.

Kaj je pravzaprav zdravstvena kultura? To je poznanje vsaj najnavadnejših zdravstvenih pravil. Za poznanje teh pa je treba zdravstvenega pouka, ki ga za žalibož pri nas ne dobivamo v zadostni meri. Pomanjkanje zdravstvene kulture je pomanjkanje smisla za higijeno, snago in red. Kako zajeziti pogubonosni val nalezljivih boleznim? Rešitev je v tem, da se zavemo nevarnosti in začnemo živeti higijenično. Predvsem pazimo na osebno snago in čistočo telesa. Skozji usta prihajajo v naše telo vse različne bakterije, zato si je treba usta izpirati in čistiti ter negovati zobe. Odvajamo se ali vsaj omejimo se v kajenju, ki k zdravju prav nič ne pripomore. Pazimo na čistočo perila

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
 Začetek ob 20. uri.
 Torek, 2.: Zaprt.
 Sreda, 3.: »Ana Christie«. A.
 Četrtek, 4.: »Zapeljivka«. F.
 Petek, 5.: »Naša kri«. B.
 Sobota, 6.: ob 15.: »Pegica mojega srca«. Di-
 jaška predstava po znižanih cenah. Izv.
 Ljubljanska opera
 Začetek ob pol 20. uri.
 Torek, 2.: »Večni mornar«. B.
 Sreda, 3.: »Orfej v podzemlju«. E.
 Četrtek, 4.: »Joungleur de Notre Dame«. D.
 Petek, 5.: Zaprt.
 Sobota, 6.: »Večni mornar«. F.
 Mariborski gledališč
 Začetek ob 20.
 Terec, 2.: »Grofica Marica«. C. (Kuponi).
 Sreda, 3.: Zaprt.
 Četrtek, 4.: »Sluga dveh gospodov«. A. Pre-
 mijera.
 Petek, 5.: »Grofica Marica«. D. (Kuponi).

Klavirski koncert Antona Trosta

(V Filharmonični dvorani, dne 1. marca)
 Imenito pianistovski seanso našega Trosta, ki nam je to pot pokazal samo dela slovanske klavirske literature (Čebe in Ruse) je uvedel veliki avtor »Viharia« Novak s svojo Junaško sonato op. 24. (allegro patetico, andante mesto, allegro energično) Kompozicija je zanimiva v zapletu dvoh ton. Iznauške zanositve, razborite in umozno-irrične, mehke, počave, ki ju skladatelj poudarja, veže in podreža do zadnjega dela, ko zmaga narodno-heroiški motiv. V skladbo vpenomer soza slovaška pesem, zdaj prikrita

v evropstvo, zdaj v sebi močna in prevladu joča. Anton Trost je to močno klavirsko umetnino podal kipeče, prepričljivo. Vso herojsko moč je pozajel iz nje in z hrlo osvojnico klical v srca. — Nadalje nam je zaigral Josefa Suka z dvema deli iz skladbe »Z življenjem in sanjami« (adagio k »Ozdrav ljenju mojega sina« in Poco allegretto) in s »Pomladno idilo« op. 10. Obe skladbi sta govorili izpod prstov Antona Trosta živ umetniški jezik visoke češke muzike. — Izmed Rusov nam je dal umetnik v zgledni interpretaciji in pretehtanem sodoživljanju dva Rahmaninova preludija (g-moll in dur) od kojih je zlasti prvi močno zgrajen in izra zil, potem Skrjabinovo Tragično pesem op. 34 in Blakinjevo »Orientalško fantazijo« »Izlamey«, ki je ne preštevilno a zelo navdušeno publiko potegnila za seboj, da umetnika ni mogla, ni hotela pustiti raz oder. Moral se je njenemu glušečemu plosku in hvaležni zahvali odkupiti še z Chopinovim Nokturnom v des-duru in Verdi-Lisztovim za letnji Rigolettom. — Rad bi A. Trosta prav kmalu zopet slišali, morda z naslednjimi s Stravinskim, Francom in tako. Vir tuoz je prejel lovorjev venec s trobojnico (podrav domovini!) in šopek »nazeljev«. Zdaž ponese svoje umetnost še v Ptuj in Celje. Potem se vrne v tujno. — —

Premijera Goldonijevе veseloigre »Sluga dveh gospodov« na mariborskem odru. V četrtek, dne 4. marca bo na mariborskem odru premijera velezabavne veseloigre ita-

ljanskega klasika Goldonija »Sluga dveh gospodov«. To komedijo igrajo sedaj na Dunaju v Josefstadtskem gledališču (pod vodstvom režiserja Maksa Reinhardta) z velikim uspehom. Režija in naslovna vloga je v rokah g. J. Koviča.

Koncertno prednaznanilo. V torek, 9. t. m. koncertira v unionski dvorani v Ljubljani svetovnoznani Sevcikov kvartet iz Prage. Predprodaja vstopnic od četrtega dalje v Maticni knjigarni.

»Zbori«. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo s književno prilogo (vsak drugi mesec). Urejuje Zorko Prelovec. Izdaja pevsko društvo »Ljubljanski zvon«. Drugi zvezek letošnjega letnika je pravkar izšel in prinaša dva najnovejša, zelo zanimiva mešana zbora Emilia Adamiča, »Zazvoniko« in »Gigantsko posmehljivo«. Tretji zvezek s književno prilogo izide čez štirinaest dni. — Uprava »Zborov« vladno prosi za poravnava letošnje naročnine. »Zbor« vsem pevskim društvom in prijateljem glasbe toplo priporočamo.

Razstava slik g. Slavka Tomerlina v Jakopičevem paviljonu ostane odprta je krat čes Opozarjamo nanjo naše občinstvo. Na ogled so prizori iz narodnega življenja v Slavoniji, pokrajine in portreti.

Intimen večer komorne glasbe v Splitu. Klub za komorno muziko v Splitu priredi v kratkem večer komorne glasbe, na katerem nastopijo: ga. Zezel-Mayerjeva in kvartet Nonveiller - Rittman - Striščević - Orisozono.

Starši, matere pozor!!
 Danes ob:
4. in 1/2. uri
 pripeljite Vaše ljubljence k veselumu, ganljivumu, duhovitemu in zadnjemu
JACKIE COOGAN-filmu
„MALI CUNJAR“
 v kinu »Dvor«.

in splošno okolice, kjer prebivamo in živimo. Brigati se pa moramo tudi za utrjevanje svojega telesa, potem telovadbe in drugih sportov. Izrabimo vse, kar nam nudi narava, v prvi vrsti zdravo vilno moč solca, vode in čistega zraka z gibanjem zunaj v prosti naravi. V lažje razumevanje predavanja, in da se doseže globlji vtis, je bil prikazan občinstvu med predavanjem tudi film pravilno po higijenskih pravilih in nepravilno, zanemarjeno živeče družina, ki je svojo nalogo gotovo izborno rešil.

Poslušalci so bili predavatelju gotovo zelo hvaležni za krasne nauke in si žele še več sličnih predavanj.

Drugo predavanje je priredilo v isti dvorani agilno društvo »Skala«. Govoril je gospod profesor Janko Mlakar o svoji turji na najvišjo evropsko goro Mont Blanc, katero je posejil v družbi nekaterih tovarišev lansko leto. Zanimivo predavanje se je vršilo s spremljevanjem krasnih slik impozantnih švicarskih gorskih velikanov in pomembnejših na potu ležečih krajev, ki se jih napravili naši turistji sami. Mont Blanc je bil zavojevan šele 1786. leta, ko je prišel gorji prvi Jacques Balmat z drugim turistom dr. Paccardom po poti čez Montagne de la Cote.

Naši izletniki so krenili na Mont Blanc iz Chamoixa in potem po monblanški železnici, ki je izpeljana do visočine 2500 m, kjer je zadnja postaja. Od tam so prispeli do hotela Tete Rousse, kjer so prenočili. Na Dome du Gouter - Cabane Vallot jih je zajel strašen mraz in vihar. Najmlajši turist v njihovi družbi je dobil povrh še gorsko bolezen in je zato ostal v raztrgani in zanemarjeni koči sam. Ostali pa so odšli naprej proti cilju, dasiravno jim je francoski vodnik pod Bosses du Dromadire nagajal in silil na povratek. Ker je nastopil tam še silnejši mraz, si eden naših hribolazcev ni mogel navozati derez. Imel je namreč mesto konopca za jermena, ki pa so na mrazu postala trda kot rog. Vrnil se je zato i ta v kočjo in na vrh je prišel poleg predavatelja in vodnika samo še eden od družbe.

Ko so se pozneje našli zopet v koči, so se vrnili vsi čez Col du Dome, Grand Plateau, Petit Plateau, Grandes Mulets - Jonction, Montagne de la Cote na postajo Bosson, odkoder so se nato odpravili zopet v izhodno točko v Chamonix.

Danes
 prav zabavna življenjska drama
Tri hišnikove hčerke
 V glavnih vlogah samo znani najboljši igralci: Helga Molander, Hanny Weisse, Bruno Kastner, Margareta Kupfer, Herman Picha in Jakob Tiedke.
 Karakteristična igra matere, katere edina skrb je dobro oddati v zakon svoje tri lepe hčerke in za nene visokoleteče misli ni preveč nobena laž in pretvarjanje. Zelo zabavna igra, posneta iz življenja z mnogimi izpremembami.
 Predstave pop. obi 3., 1/3., 6., 1/2. in 9. uri.
KINO IDEAL

VIMECETE VAS DENAR SKOZ OKNO!

 če kupite nogavice brez žig »ključ«, ker eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro, zeleno ali zlato)
„ključ“
 traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se!
Bronhijalne katarje,
 akutne in kronične odstranjuje zaviljanje mlačne, tople Badenške vode same ali pomešane z mlekom.
Da najboljši je to zna,
Colombo Ceylon čaj!

Domače vesti

* **Kralj zopet zdrav.** Kralj je bil pred nekaterimi dnevi lahko obolen, vsled česar se je na zdravniškem nasvetu vzdržal vsakega proslavanja. Kakor sedaj poročajo iz Beograda, je zopet popolnoma ozdravel ter znova sprejema obiske ministrov.

* **Generalni konzul ČSR dr. Otokar Beneš** je izročil večeraj konzularne posle svojemu nasledniku, konzulu dr. Františku Roslu. Povodom slovesa slovesa od Ljubljane nas je prošil g. gen. konzul za obljavo slovesne zahvale: »Ob odhodu iz Ljubljane se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi na tako tople način izražali svoje simpatije. Vse tiste, od katerih se žal nisem mogel osebno posloviti, prostim, da mi to blagovoljno oprostite ter iz te objave razberete tudi njim namenjeni poslovilni pozdrav. Zagotavljam iz duše, da le s težkim srcem zapuščam tističe, kjer sem v šestih letih svojega delovanja imel priložnost spoznati in ceniti toliko jugoslovenskih vrlin. Ta leta mi ostanejo nepozabna... Gen. konzul dr. Beneš odpušča v središču z dopoldanskim brzojavkom na svoje novo mesto v Prago.

* **Velikodušno darilo dr. Beneša za narodne in dobrodelne namene.** Povod in svojega odhoda iz Ljubljane je poklonil gen. konzul ČSR dr. Beneš 10.000 Din za narodne in dobrodelne institucije, in sicer: po 1.000 Din za: Penzijski fond Jug. novinarskega združenja, Došli dom v Ljubljani, Jsl.-čsl. ligo v Ljubljani, za Ljub. Sokola, Sok. dom na Taboru, Češkoslovensko Obec v Ljubljani, Češki klub v Mariboru in klub Prtnorok ter za akad. društvo Jadran 2.000 Din.

* **Nov ameriški poslanik v Beogradu.** Dosedanji ameriški poslanik v Jugoslaviji Percival Dodge je premeščen v Kodanj na Danskem, na njegovo mesto pa je imenovan John Dwyler Prince, ki v kratek nastopi svoje mesto.

* **Profesorski kongres v Novem Sadu.** Uprava Proforskoga društva je definitivno sklenila, da se bo vršil letošnji kongres jugoslovenskih profesorjev v Novem Sadu v dobi od 6. do 8. julija.

* **Zakon o trgovskih visokih šolah.** V ministruvstvu prosvete je bil prošlo soboto dovršen načrt novega zakona o trgovskih visokih šolah v činu univerzitetnih fakultet. Zakonski načrt predvideva za enkrat samo dve trgovski visoki šoli: eno v Zagrebu, ki že obstoji kot visoka ekonomsko-komercialna šola, drugo pa v Beogradu, ki se v kratkem ustanovi kot visoka trgovska akademija. Obe šoli bosta urejeni kot fakultete, imeti pa bosta svojo avtonomno upravo. Spadali bosta v sistem univerzitet.

* **Kongres bizantologov v Beogradu.** Letos se bo vršil v Beogradu kongres bizantologov, ki bo trajal teden dni. Na program so tudi poučni izleti v naši državi. Udeležniki kongresa občujejo razne samostane in ustanove. Posebna pozornost se bo posvečala bizantinski arhitekturi. Dosele se je priglasilo za kongres 60 bizantologov. Med prijavljenimi so Amerikanci, Angličani, Francozi, Nemci, Čehi, Bolgari in Rusi. V Beogradu je bil izvoljen odbor, ki bo vodil potrebne priprave. Predsednik odbora je dr. Jovan Radonič, profesor univerze in narodni poslanec, podpredsednik pa dr. Ferdo Šišić, profesor zagrebske univerze.

* **Izralci dramskega gledališča v Ljubljani** prirode danes popoldne izlet v Kranj, kjer potujejo na grob Prešerna venec s trakovki, možski zbor pa zapoje žalostinko iz »Deseterca brata«. V gledališki dvorani bo nabo zakusila in nekaj programnih točk.

* **Za obisk dunajškega jubilejnega veleposelnika,** ki se bo vršil od 7. do 13. t. m. se dobi tudi pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani pooblastilna nakaznica, s katero se brez vizuma potuje v Avstrijo — za ceno 40 Din komad. Konzulat daje tudi vsa zaželjena pojasnila.

* **Propovedane publikacije.** Ministruvstvo za notranje zadeve je prepovedalo uvoz in širjenje v naši državi knjige »Süddeutsche mark« brošure »Ljening«, ki je izšla v slovenskem jeziku v Trstu, ter v Parizu izhajajočega lista »L'Humanité«.

* **Inspekcija naših kazalnic.** Načelnik ministruvstva pravde g. Milan Kostuš je v zadnjih dneh inspiciral kazalnice v Mariboru, Sremski Mitrovici, Lepoglavi in v Gradiskih. V Lepoglavi je g. Kostuš ugotovil razne nepravilnosti upraviteljca Šabana, ki je bil takoj suspendiran od službe.

* **Smrtna kosa.** V splošni bolnici v Ljubljani je umrl večeraj vsižni revident državne železnice g. Drago Vučnik. Rodom iz Št. Jure ob J. ž. se je prvotno posvetil učiteljskemu stanu, kasneje pa prestopil k železnici in služboval po več posajah. Od leta 1903 je bil stalno na postaji Ljubljana gl. kol. Pokojnik je bil radi svoje dopetnosti in družabnosti znan daleč naokrog. Bil je izborni pevec in godbenik ter izvrsten risar. Bil je odlično naprednega mišljenja in je svoje zmožnosti in darove vedno rad posvečal narodnim društvom. Več let je bil tudi odbornik CMD šenpeterskega podjetja v Ljubljani, deloval pa je tudi kot zbornovodja pri Člalnici in Sp. Siskil. Zapustil je ženo in sina. Pogreb bo v sredo ob 16. uri iz splošne bolnice. — V Trstu je umrla je dni ga. Ana Lavrenčič, vdova po pokojnem, med tržaškimi Slovenci dobro znanem žel. uradniku g. Matkoju Lavrenčiču, tašča g. prof. Kumarija in dežel. adjunkta g. Fortiča v Ljubljani. Pogreba se je med drugimi činstnosti udeležil tudi rimski poslanec dr. Wilfan. — V Zidanem mostu je umrla v nedeljo v starosti 76 let ga. Marija Markušek, blaga žena in dobra mat. — V Ljubljani je sklenila v nedeljo svoje življenje, polno dobrotljivosti, gospa Adela Skaberne roj. Schrey pl. Redwerth, veletrgovka in pesnica. Pogreb bo danes ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg 10, na pokopališče k Sv. Križu. — V nedeljo je preminil v Ljubljani g. Franc Adamič,

blagajnik delniške družbe »Hungaria«, združenih mlainv Ogrske v Budimpešti. Pogreb bo danes ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 2. Blag jim spomin, žaločim naše iskreno sožalje!

* **Slab zgled državne uprave.** V artiljerijski delavnicah v Ljubljani je zaposlenih 49 delavcev, ki delajo na dan samo po 4 ure, ker je delo omejeno. Jasno je, da je spriču na polovico reduciranega dela tudi zaslužek za delavce manjši in žive delavci državne artiljerijske delavnice zaradi tega v največji bedi. Vse obzidbe pa je vredno, ako delavci niti tega svojega zaslužka ne dobe redno izplačanega. Mezja bi se jim morala izplačati vsakega 1. in 15. v mesecu, običajno pa čakajo vedno po več dni, da se to zgodi. Kaj pomeni ta nerodnost za delavca, ki živi od svojega dnevnega zaslužka in čezav zaslužek je zaradi nezaposlenosti še za polovico zmanjšan, si lahko vsakdo predstavlja. Vsekakor bi se dal tu le z nekoliko trdom in večjo vestnostjo napraviti red. Pri tej priliki naj opozorimo na obljubo, da se bodo delavci v artiljerijski delavnici s 1. marcem zopet v polni meri zaposlili, ker so menja primerni krediti že na razpolago. Delavci v artiljerijski delavnici so večinoma profesionalisti in mnogi so tamkaj v službi že 10 in več let. Običajno se ozri, da nimamo profesionalnih delavcev. Pakor ka vidimo, se tamkaj, kjer jih imamo in kjer so potrebni, postopaj z njimi tako, da se škandalizira vsa javnost. Merodajni čimiteji naj bi posvetili temu vprašanju več pozornosti.

* **Vil. občni zbor občestnega saveza dobrovoljcev za Slovenijo** se je vršil 28. februarja dopoldne pri »Mraku« v Ljubljani. Soglasno je bil ponovno izvoljen dosedanji odbor: predsednik Vlad. Fabjančič; podpredsednik J. Jeras; poslovodja S. Velkovič. Odborniki: dr. I. Hebein, Janez Zorc in P. Krečič. Občni zbor je soglasno sklenil uvesti podporno akcijo za številne svoje člane, ki so onemogli v bju za domovino in za našo državo, a se navzlic temu nahajajo danes v največji bedi. Dosele se je tej akciji že odzvalo nekaj plemenitih mož v Ljubljani. Pozivamo članstvo, da razširi nabiralo akcijo na celo deželo. Seznan dosedanji darovalcev izide prihodnje dni v Ljub. dnevniki, na katerih upravo, prosimo, pošiljati nadaljnje prispevke. Oblasni Savez dobrovoljcev za Slovenijo, Kolodvorska ulica 3.

* **Oprostitev od vojaških vaj.** Generalna direkcija neposrednih davkov je na vsozadnje predstavo od ministruvstva vojske in mornarice prejela obvestilo, da davčni uradniki letos ne bodo prizvani k vojaškim vajam. Vojni ministruvstvo je o tem sklopu obvestilo vse komandante artiljerijskih oblasti. Vsak eventualni poziv na vojaške vaje je nemudoma naznaniti predsedstvu finančne delegacije.

* **Hrvatski učitelji brez plače.** Kakor vsakega prvega, so tudi večeraj prišli v Zagreb učitelji od blizu in daleč, da dvignejo svoje plače. Toda radi Radičeve pozabilosti ni finančno ministruvstvo poslalo v Zagreb nikakega plačilnega naloga in učiteljsvo se je moralo praznih rok vrniti domov, ozlovoljeno nad Radičevom malomarnostjo. Kakor učiteljsvo pa večeraj tudi zagrebski profesorji niso prejeli plače.

* **Kandidature novih profesorjev na zagrebški univerzi.** V soboto je profesorski zbor zagrebske filozofske fakultete imel sejo, na kateri je sklepal o predlogu za imenovanje novih profesorjev, ki naj bi nadomestili upokojeno dvajstoročje. Proforskli zbor ponovno predlaga izmed upokojenih edino dr. Antunja Schneiderja za zgodovino filozofije. Za zgodovino, ki sta lo predavala dr. Mil. Prelog in dr. Graž Novak, profesorski zbor ni našel namestnikov. Na mesto dr. Dvornikovica, ki je predaval zgodovino filozofije, predlaga blokaška večina profesorjev dr. Alberta Bazalo, ki se bo menda odrekel poslanskemu mandatu. Na mesto dr. Vojskava Radovanoviča, ki je predaval geografijo, predlaga večina dr. Anurja Gavazzija, profesorja na ljubljanski univerzi. A njegov sin, dr. Milovan Gavazzi, je predlagan za etnografijo na mesto dr. Petra Bulana. Za zgodovino srbske in hrvatske književnosti, ki jo je predaval dr. Branko Vodnik, je predlagan dr. Franjo Fancev, a na mesto dr. Perja Kocha (geologija) je predlagan dr. Marijan Salopek, profesor na ljubljanski univerzi. Za klasično filozofijo pa je predlagan Marin Kužmič, ki nima doktorata.

* **Zahteve konceptnih uradnikov.** Savez fakultetsko izobraženih uradnikov je hotel že počezkom prošlega meseca izreči merodajnim faktorjem vloge za rešitev svojih zahtev. Ker pa je bila vlada zaposlena z drugimi najinimi posli, je Savez sklenil, da bo izročil to vlogo ob ugodnejšem času. Sedaj so zastopniki te uradniške skupine razložili merodajnim čimitelem razne nepravilnosti in škodo, ki je nastala radi tega, ker uradniško vprašanje se ni rešeno. Ker se je razvidelo iz objavljenega sporazuma med strankama, ki sta zastopani v vladi, da se hoče zvišati število let za pravico do penzije, da je predvidena redukcija uradništva ter poenostavitve državne uprave, je Savez fakultetsko izobraženih uradnikov sklenil, da predloži svoje zahteve merodajnim faktorjem s prošnjo: 1.) Da se pri zapremetih uradniških zakonah rednim potom upošteva, da morete fakultetsko izobraženi uradniki radi svojih študij stopiti v državno službo kasneje kakor ostali uradniki in da se jim radi tega tudi preje prizna pravica do penzije in določi primerni rok službe, da bodo mogli v isti starosti kakor manj izsožani kolegi doseči pravico do penzije. 2.) Da se čim prej donese zakon o organizaciji poedinih strok državne službe; s tem bi se takoj in točno ugotovilo število strokovnih uradnikov, ki so državi stvarno potrebni. 3.) Da se nastavniki in drugi strokovnjaki ne bodo uporebljevali za posle, ki ne spadajo v njihove stroke.

* **Protestno zborovanje v »Unionu«.** V sredo zvečer ob 8. uri se vrši v »Unionu« protestno zborovanje delavskih strokovnih organizacij proti ukrepom Trboveljske premožkopne družbe. Pozivamo vse svoje pristaje in prijatelje, da se tega zborovanja v običnem številu udeležijo. Radarsko delavstvo bile boj za svoj življenjski obstanek in za čast in kulturo našega gospodarstva. Naše gospodarstvo preboreva težko krizo, podjetja obratujejo z izgubo in brez dobička, pri tem pa ne prezbujajo, da so del celote in naroda in da so njih delavci tudi del naroda, ki mora imeti vsaj goli življenjski obstoj. Na to dolžnost pa Trboveljska premožkopna družba pozablja in reže jasne meje med njo in našim narodom. Zato je dolžnost vse narodne javnosti, da delavstvu da polno moralno oporo. Narodno delavstvo.

* **Tunel skozi Ivanj planino.** Prometni ministruvstvo g. Kesta Milovič odpušča te dni v spremstvu strokovnih referentov v Sarajevo, potem pa na Ivanj planino, kjer so se že pričela dela za zgradbo novega tunela in nove varčevanje te važne železniške proge. Minister bo pri tej priliki zlasti premedal material, ki je pripravljen za gradnjo tunela.

* **Ureditev hudournikov.** Da se kolikor mogoče prorečijo večje škode, ki jih napravljajo našemu pojedelstvu hudourniki, zlasti v lužni S-bini, bo vlada v najkrajšem času pričela z ureditvijo hudournikov. Oddetek za ureditev hudournikov zbira sedaj podatke o stanju hudournikov ter o večini njihove nevarnosti. Z ureditvijo hudournikov se bo pričelo že letos.

* **Izplačilo državnih obveznosti iz prejšnjih let po kreditni partiji 55.** Delegacija ministruvstva financ za Slovenijo razrešala uradno: Finančna delegacija prejema od drž. upokolevence (unokolejnk) in drugih interesentov dnevno urgenco za izplačilo pokojninskih zaostankov in drugih prihodnin, ki sežajo v dobo pred 1. aprilom 1925. Interesentje se ponovno opozarjajo, da so takšne urgence brezplodne, ker je izplačilo po veljavnih predpisih nedopustno vse dotlej, dokler generalna direkcija drž. računovodstva za izplačilo teh obveznosti po členu 18. finančnega zakona za leto 1924/25 ne odpravi potrebnega kredita, kar se pa do sedaj ni zgodilo. Ker se načrta tekoča budžetna doba h koncu, ni izključeno, da se bo likvidacija dohoda dela teh obveznosti morala prenesti na proračunsko leto 1925/27, ki se prične 1. aprila. Vsekakor delegacija kakor doselej tudi v budče že po službeni dolžnosti ne opusti nobene prilike, da izpouže povoljno rešitev.

* **Zveza mest Bosne in Hercegovine.** V Sarajevu se je pričela akcija za ustanovitev zveze mest Bosne in Hercegovine. Akcija je našla prilazen odmev in so mnoge mestne občine že priglasile svoj pristop k tej zvezi.

* **Hotel »Triglav« v Boh.** Bistrica tik kolodvora je zopet odprt. Priporoča se posebno turistom in izletnikom za obilen obisk. Sohe vsake vrste na razpolago, znatno znižane cene jedi in pijače.

* **Opozarjamo na senzacionalne letake** in današnji oglas Konfekcijske tovarne Fran Derenda & Cie. Ljubljana 311

* **Opozarjamo na današnji razglas** glavnega odbora za osuševanje barja v Inzeratnem delu lista. 322

* **Sanol je najcenejša ustna voda.** obnem pa prekaša vse druge s tem, da osvežuje usta.

* **Darila.** V prid podporemu skladu Trg. društva »Merkur« v Ljubljani so darovali društveni odborniki g. Oton Raška namesto venca na krsto preminule gospe Frančiške Kestelje Din 100 in g. dr. Oton Fetič iz neke poravnave Din 400. Iskrena vala!

* **Železniška nesreča pri Sunju.** V nedeljo zvečer se je pri Sunju pripodla železniška nesreča. Pri nekem vagonu je počla os osebnega vlaka. Vagon je skočil s tira ter se prevrnil. Tri osebe so bile ranjene.

* **Vlom v Št. Pavlu.** V noči na 27. februarja so udrli neznani tatovi v hišo posestnika Franceta Seška v Sv. Pavlu pri Domžalah. Ne da bi kdo domaših opazil, so vleniči odnesli iz hiše za 6420 Din vrednosti razne obleke, perila, odeje ter nekaj dragocenosti. Vlom je bil opažen šele jutraj, ko so storičili brez sledu neznanokam izginili.

* **Koroški sekvestr.** Za časa jugoslovenske okupacije Koroške so naše oblasti, vršeč naše zakone zlasti o agrarni reformi, izvršile po predstojeh predpisih razne prodaje. Interesenti, ki so se čutili po izidu licitacij škodovanji, so se po vrtnih avstrijskih oblastih obrnili s civilnimi odškodninskimi tožbami proti kupcem na avstrijska rožna sodišča. Le-ta so v vseh instancah razsodila v korist tožiteljem. Naša vlada je proti temu nepriznavanju rednih upravnih aktov naših okupacijskih oblasti protestirala preče, da se obrne na mednarodno razsodilne. Avstrijska vlada je sedaj priznala upravičenost tega našega protesta.

* **Velika tatvina na železnici.** Zagrebska policija je pretklo soboto izročila oddetek za javno varnost v Beogradu Fabiana Čova in njegovega tovariša Ivana Vučurčevića, ki ju je policija zahatila v nekem sumljivem lokalu brez vsakih blišin, pač pa sta imela mnogo denarja. Priznala sta, da sta denar ukradla nedavno v vlaku med Subotico in Beogradom beograjskemu bančniku Eliji Salomonu. Vsega skupaj sta mu izmaknili 140.000 Din, 100.000 Din pa sta, kakor pravita, že »srečno zapravila«.

* **Otok umrl vsled opeklin.** V selu Modriču pri Rozatci se je v hiši Jovana Karliča priotila težka nesreča. Štiriletni deček Imbro je s svojo maljšo sestrico ostal sam doma. Izgajočemu se nesopretno pri ognišču se mu je vnela obleka. Na njegov krič je prihiteva v hišo njegova mati, ki je bila v bližini zaposlena, a ni mu mogla več pomagati. Deček je v strašnih mukah izdihnil.

* **Smrtna nesreča v Kozjem.** V Kozjem se je dni smirno pomoreš pater Dostiel Negro, trapiš iz Rajhenburga. Pod vodstvom dveh patrov so polenci samosta-

na napravili izlet na hrib Veternik nad Kozjem. Pod robom hriba je P. Doskeju spodrsnilo in je padel tako nesrečno čez skalovje, da se je težko poškodoval na glavi. Na pomoč je prihitel dr. Krasser, a bilo je prepozno: ranjenec je umrl na kraju nesreče. Mrtveca so prepeljali v Rajhenburg.

* **Železniška nesreča na progi Ogulin - Split.** V bližini Drniša na progi Ogulin - Split se je prošlo soboto pripetila nezgoda, ki pa na srečo ni zahtevala človeških žrtev. Zaradi zatranosti postaje je moral tovorni vlak pustiti 16 vagonov na progi. Kmalu nato je privozil drugi vlak, ki se je s polno paro zaletel v omenjene vagonne. V zadnjem trenutku je sicer skušal strojevodja ustaviti vlak, kar se mu pa ni posrečilo. Lokomotiva je tri vagonne popolnoma razbila, šest vagonov pa poškodovala in vrgla s tira. Materialna škoda je velika.

* **Fotografator potnih listov pod ključem.** Beverajška policija je nedavno razpisala skralco za nekim Vladimirom Pančtem, ki je bil obsojen zaradi falzifikacije potnih listov na tri leta leče, a se mu je posrečilo pohejmiti. »Deloval« je v tem poslu zlasti v Dobrovniku, kjer je za drag denar prodajal potne liste za Ameriko lahkovernim selakom. V soboto zvečer je Pančica zahatla policija na zagrebškem kolodvoru, ko je bil ravno prisel iz Beograda s svojo ženo. Izročil bo beograjski policiji.

JAZ TE LJUBIM!

poje Alfons Fryland v prekrasnem filmu:

JAZ TE LJUBIM!

poje Liane Haid v prekrasnem filmu:

JAZ TE LJUBIM!

Elitni Kino Matica

Iz Ljubljane

— **Diner na čast generalnemu konzulu dr. Beneša.** Veliki župan dr. Vilko Baltič in soproga sta privedla dne 27. t. m. diner na čast odhajajočemu generalnemu konzulu Češkoslovaške republike g. dr. Otokarju Benešu v županjsku palači.

— **Mestna trošarska naklada in uvoz** nina v Ljubljani. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da se je s 1. marcem povišala v nekaterih postavkah trošarska naklada. Na novo pa se je uvedla uvoznina tudi na one stroke, katere do sedaj z uvoznino niso bile prizadete. Tako n. pr. na manufakturo, kozuhovno, pisalne potrebščine inl. Posebno so z novo uvoznino občutno prizadeti oni trgovci, ki se bavijo s prodajo mlevskih izdelkov in špekertil. Med slednjimi je nastalo upravljeno razburjenje, ker morajo sedaj plačati za vagon moka na uvoznini 600 Din. Tu di lastniki avtomobilov so z novo uvoznino razmeroma previsoko prizadevi. Ker ljubljansko trgovstvo z ozirom na druga občutna bremena, ki jih mora nositi, teza poviška ne more odobravati, namerava tozadevno podvzeti Gremij trgovcev v Ljubljani posebno akcijo pri garentskem sovetu, da se nekatere postavke pri uvoznini omilijo. Vseled tega naproša Gremij članstvo, da mu k novi uvoznini doseže najkasneje do 10. t. m. pisneme protipredloge.

— **Češkoslovenski Obec a Československi dopolnovci štola v Ljubliani** pošiljajo pod prodektoratom konzulatu republike Češkoslovenske oslavo narozenim presidentu Masaryku v nedelji dne 7. března 1926 o deseti hodni dopoldni ve veliké dvorani Narodního domu v Ljubliani, ku které zve všechno členstvo a příznivce. — Tajemnik.

— **Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Vaje za mešani zbor v torek in četurek ob čertu na sedem. — Odbor.

— **Umrl v Ljubljani.** Zajdne tri dni so bili naznanjeni sledeči smrtni slušaji: Al. Janežič, klobučar, 32 let; Josip Šarajnar, mizarški pomočnik, 49 let; Genovefa Cizej, pekova žena, 78 let; s. Hedvika Ana Kresnik, usmiljenka, 55 let; Pavlana Dietz, zasebnica, 72 let; Marija Svotek, hiš zidarškega delovodje, 6 mesecev; Rudolf Sedovnik, žel. zvaniknik, 41 let; Margareta Činkel, zasebnica, 93 let; Jožefa Ogrinc, hiš posestnika, 1 leto; Slavko Bizovičar, vrtnar, sin, 7 tednov; Ivana Kromar, zasebnica, 67 let; Marija Kavčič, delavka tob. tovarne v p., 76 let; Franc Hibe, mizarški pomočnik, 32 let; Ivana Dežček, žena žel. uslužbenca, 33 let.

— **Poličijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slušaji: 1 poskušani vlom, 1 popad psa, 1 prestopek ogrožanja s samokresom, 1 telesna poškodba, 2 nezgodi, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 prestopek pijanosti, 1 prestopek kaljenja nožnega mi-

A. Kunc, Ljubljana
priporoča svojo bogato izbero
finih površnikov
za gospode 81
po prav zmernih cenah.

Doxa-ura
F. Cuden, Prešernova 1.

ru, 2 prestopka plakatiranja na prepovedanih mestih in 4 prestopki cestnega politiškega reda. Aretacija je bila izvršena i, in sicer radi borčarstva.

— **Huda jeza.** Ker so ga v soboto popoldne dražaji sovražni sodelavci, katerim pa ni mogel blizu, se je 20-letni delavec Jernej Šbenik v Surojnih govornah in li-varnah na Dunajski cesti spozabil nad val-jencem Cirilom Frelihom iz Medvod in ga z vso silo tresčil na kup staroga železa. Kljub poškodb, ki jo je Frelih dobil že pri padcu na levem očesu, ga je Šbenik ob-dolal po vsem životu še s pestmi. Surove-žu so močno poškodovanega dočka ktrajali iz rok šole na pomoč prihile delavci. Šbenik, ki je moral takoj zapustiti službo, se bo moral radi svojega dejanja zagovarjati še pred sodiščem.

— **O reži perutnine v mestih** bo predaval danes dne 2. t. m. kmetski svetnik V. Rohrman. Začetek točno ob 20. (8.) zvečer. Predavanje bo v I. nadstropju deske ljudske šole na Čopovji cesti (Grbnal, Vsi, ki se zanimajo za reži perutnine, se vlijudno vabijo, da se važnega predavanja v običnem številu udeležijo Vstop prost.

— **S silo hotel v stanovanje.** Kuharica Marija Valjavec je opazila v nedeljo zvečer, da je med odkonostjo domačih posku-šal neznan svedrovec vlomiti s pomočjo vionarskega orodja in p.narejenih ključev v stanovanje trgovca Karofa Sossa na Mestnem trgu št. 19. Neznaneu zlikovcu se je že posrečilo odpreti zunanja lesena vrata in pričel je delati tudi že na notranjih železnih, ki bi se mu tudi brčkone kmalu udala. Vendar pa se mu namen ni posre-šil, ker je bil med delom brčkone prepo-den.

Iz Maribora

— **Odhod blvslega generalnega konzula ČSR dr. Beneša.** V sredo prave bivši generalni konzul dr. Beneš ob 14.49 z hrzo-vlakom skozi Maribor v Prago. Odborniki JCL in člani Češkega kluba se bodo ob tej priliki definitivno poslovili od svojega prijatelja. Pozivamo tudi ostalo občinstvo, da se pridruži prijateljem gosp. gen. konzula na glavnem kolodvoru.

— **Odhod glasbenika.** Ravatelj Glasbene Matice g. Tooč je definitivno odpuščal svoje mesto ter se namerava podati v Sarajevo, kjer prevzame vodstvo tamnošnje godbene šole.

— **Sanitno pregledovanje gostiln in javnih lokalov.** Po odrediti velikega župana je te dni pričela osebna sanitna komisija pregledovati vse takajšnje lokale. Takak komisija je bila že davno potrebna, ker je dognana, da vlada v nekaterih zakotnih gostilnah naravnost neverjetna ne-smnaga, ki je povzročila že težka obolenja.

— **Zdravstveno stanje.** Mestni fizikat objavlja za minuli teden sledeči izkaz nalezljivih bolezni v mestnem okolju: Ošpic na novo obolela dva, umrl 1, ostal 1. Davnika od preje 3, ozdravil 1, ostala 2. Šterlatica od preje, 4 ozdravila 2, ostala. Trebušni legar ostal 1.

— **Delovni trg v Mariboru.** Minuli teden je bilo v takajšnji državni borzi dela prijavljenih 128 prostih mest, 146 oseb je pa iskalo službe. V 58 slučajih je borza uspešno posredovala. Brezposelnost še vedno narašča in se vršijo zlasti v umjarski industriji odpusti delavstva. Za Srbijo se iščejo šivilje za perilo.

— **Sporod Prešernove proslave,** ki jo priredi Društvo slovenskih književnikov v nedeljo dne 7. marca zvečer v Narodnem gledališču, bo obsegal približno sledeče točke: Gton Župančič: Govor o Prešernu. Fran Albrecht in Josip Vidmar: Nova pisanja (rečitajca dvogovor). Vida Jera-jeva: Lepa Vida (rečitajca melodrama, pri klavirju J. Jeraj). O. Župančič: Ogrlavček in V spomin Andreju Smoletu, Sonetje nesreče. Na sporodu bo še nekaj rečitah drugih književnikov, ki jih Društvo slov. književnikov dobil še te dni. Pevske in glasbene točke pa oskrbi gledališče. Mariborsko občinstvo opozarjamo že sedaj na to veleaktualno prireditev, ki mora nastopiti gledališče, kar zahteva kulturni in najočionatni ponos mariborskega slovenstva!

— **Zaključitev higijenske razstave.** Včeraj je bila po zelo številnem obisku in velikem zanimanju higijenska razstava zaključena. Z več strani se je sprožila misel, naj bi se take razstave redno vsako leto prirevale obnem s serijo zdravstvenih predavanj, morda kot osebni zdravstveni tečaj.

Štajari pokončavate škodljivce na sad-nem dreviu z **ABORINOM** in rabite za cepljenje **CEPILO SMOLO**. Ta in slična sredstva dobite pri **Chemotehni**, Mestni trg 10 (na dvorišču).

Zenot veliko odkritje v Ljubljani
„BABILON GREHA“
????????????????????

Največjo zalogo razne aluminijaste ter emailirane posode dobil je pri tvrdki

Stanko Florjančič 56
trgovina z železnilo
Ljubljana Sv. Petra c. 35.

Pomladanska senzacija!!
Damski ševro špangarji vseh velikosti Din 159.— Isto znižanje pri drugih čevljih. „VOIKA“, Ljubljana, nasproti 1257-a Mestnega doma.

Posebna specialiteta vinske klet Ljubljanskega dvora.
Od danes naprej vsak dan od 5.—8. zvečer **apetitni predvečerni zakuski** po zmernih cenah. 1082

Naši onstran granic

Sport

Izredna glavna skupščina JNS.

V nedeljo se je vršila v Zagrebu izredna glavna skupščina JNS, ki je bila sklicana v to svrhu, da se razpravlja o sedanjih pravilih in pravilnikih in da se končno na podlagi dosedanjih izkustev izvedejo gotove reforme v naši najvišji nogometni organizaciji. Pri verifikaciji polnomočij, se je izkazalo, da sta bili predloženi dve polnomočiji: simeborski Amaterjev, Skupščina je verifikovala polnomočij, ki je bila novejšega datuma. Kot prva točka je bila na dnevnem redu izprememba pravil. Prvi paragraf, ki govori o sedežu in imenu Saveza je ostal neizpremenjen. Sedež ostane torej v Zagrebu in se Savez imenuje »Jugoslovanski Nogometni Savez« in ne kakor nekateri predlagali »Nogometni Savez kraljevine SHS«. Daljša debata se je razvila glede vprašanja, koliko polnomočij more imeti vsak delegat. Skupščina je sprejela predlog glavnega delegata BLP, dr. Hadžija, da ostane število polnomočij neomejeno. Zanimiva je bila debata zlasti glede paragrafa 18. M. Rieger je predlagal, da je za razpust Saveza potrebna dvotretjinska večina, Dr. Bazala je stvil predlog, po katerem se mora sedanja pravila izpremeniti samo z dvotretjinsko večino. Beograjski delegat je nastopil proti temu predlogu. Pri glasovanju je bil s 112 proti 104 glasovom sprejet predlog, da je za izpremembo pravil potrebna dvotretjinska večina. To je vsekar najvažnejši sklep nedeljske skupščine. Nato se je nadaljevala razprava o pravih JNS, nadalje o pravih podsavsezov in o splošnem pravilniku.

Zelo živahna je bila nato razprava o sodniškem pravilniku. To je brezdvomno eno najvažnejših vprašanj v našem sportu. Pravilnik, ki je bil predložen glavni skupščini, zastopa stališče, da morajo biti nogometni sodniki pod nadzorstvom najvišjega nogometnega foruma. V tem vprašanju so bil predloženi trije predlogi. Značilno je, da za predlog sodniškega zbora ni bil odnani niti en glas. V prvi instanci sodijo o sodnikih predsednik podsaveza, dva delegata podsaveza, in dva delegata podsaveznega sodniškega kolegija. V drugi instanci pa predsednik Saveza, dva delegata saveznega uprave in dva delegata Zbora nogometnih sodnikov.

Končno je glavna skupščina z večino glasov odklonila protest splitskega podsaveza proti finalni tekmi za kraljev pokal 1. 1924. Skupščina, ki je trajala od 9.30 do 14. ure in od 18. do 24. ure, je potekla brez vsakega incidenta.

Nogometne tekme v Sloveniji

Pokalne tekme za Krišperjev pokal se bližajo svojemu koncu. V nedeljo se je vršilo semifinale. Nastopili so Primorje proti Jadranu ter Hermes proti Slovanu. Zadnja tekma je nekoliko razočarala. V splošnem sta obe dosejani koli tekmovalca za Krišperjev pokal potekli ob precejšnjem zanimanju občinstva. Dosedanje tekme so pokazale kvalitativno lep razvoj nekaterih naših klubov. Na žalost pa sta se pri tekmah zadnje nedelje dogodili dve nesreči, ki naj bosta memento za vse naše igrače, da naj pravilno pojmujejo sportno idejo, t. j. v mejah pravil doseči v svrhu fizične vzgoje uspehe v dostojnem boju.

V Mariboru sta si stala nasproti v pokalni tekmi Rapid in Svoboda.

V nastopnem poročilu o nedeljskih tekmah.

Primorje : Jadran 6 : 1 (1 : 1).

Tekma se je odigrala v ostrem tempu, ki sta ga forsirali obe moštvi. Jadranovo moštvo je bilo zelo poizrtvalno ter je igralo z veliko vmezo, vendar pa je večkrat prestopilo mejo fairnesa.

O poteku igre bi bilo omeniti, da so akademiki takoj pričeli z napadi ter je Erman II po lepi akciji Buljević-Zemljak-Camernek Erman v 10. minuti zabil prvi gol, ki ga pa sodnik ni priznal, ker je levo krilo Primorja stalo v off side. Primorje doseže vodstvo po enajstmetrovki. Malu lasce napadati Jadran. Obramba Primorja v lepem stilu odbija. Ze je izgledalo, da je nevarnost za Primorje minila, kar ujame Rape v razdalji 20 m žogo lepo strelja na gol. Vratar Primorja, misleč, da bo šla žoga preko prečke, ne brani, a v njegovo začudenje obsedi v mreži.

V drugem polčasu postaja igra nekoliko ostriša. Sodnik opominja, toda brez uspeha. Perko, desna zveza Jadrana, v nevarnem stilu naskakuje. V 9. minuti izključi sodnik Kerna. Jadran se sedaj samo brani. V kratkem času zabijejo Primorjasi zaporedoma dva gola, enega po Ermanu II., enega pa s krila po Camerniku. Jadranovi napadi postajajo bolj sporadični. V 24. minuti se v rekontru med Perkom in Birsom dogodi nezgoda, da morajo Birsu vsled poškodbe na nogi odnesti z igrišča. Obe moštvi igrala sedaj z desetimi igračmi. Kasneje pa sta od Jadrana izstopila še Jamnik in Zomer. V 36. 40. in 43. minuti zabije Primorje še tri gole, enega po Ermanu II., dva pa po Glaviću.

Jadran je tehnično in taktično zaostajal za svojim nasprotnikom. Brezdvomno bi bil bolje odrezal, ako ne bi bil pričel z nefair igro. Zlasti Erman II je bil večkrat v opasnosti. Radji te nefair igre, je sodnik diktilar dve enajstmetrovki proti Jadranu, od katerih je ena obsedela. V napadu Jadrana sta ugajala srednji napadalec Rane in Jamnik. Perko, od vseh najsibših, poleg tega zelo nevaren za svoje nasprotnike. Krilska vrsta ni dosegla krilske vrste Primorja. Ugajala pa sta obramba in vratar, ki sta pripomogla da Jadran ni zapustil igrišča z večjim porazom.

Moštvo Primorja je v prvem polčasu razočaralo. Igralo je brez volje, raztrgano in brezsmiselno. V drugem polčasu pa je moštvo, predvedlo ono igro, kakor v tekmah proti Iliriji. Napad je v lepš potezah napredoval, krilska vrsta je dobro krila in obramba je sigurno odbijala. Tudi vratar Erman je imel parkrat priliko, da so je izkazal.

Sodil je objektivno g. Strnad. Vendar je bil premalo rigorozen. Zlasti bi bil moral Perka izključiti že v prvem polčasu. Povoda za to je imel dovolj.

Hermes : Slovan 2 : 1 (1 : 0).

Nepričakovana zmaga Hermežanov, ki so v tej tekmi pokazali boljše igro kot v letošnjih svojih tekmah.

Tudi v tej tekmi je v prvi polovici prevladoval oster tempo, ki pa je čimbolj pomenjal. Vzrok temu je zimski početak, ki še vedno tiči v nogah našim nogometšem.

Glavni krivec Slovanovega poraza je nje-

gova napadalna vrsta, ki je igrala precej raztrgano. Ugodnih situacij pred golom ni znala izrabiti. V krilski vrsti se je zelo trudil Volkar, stranska krilca pa sta bila slabša. Obramba je storiła v polni meri svojo dolžnost, zlasti levi branilec.

Pri Hermesu je ugajala obramba, predvsem vratar Habicht. Krilska vrsta kot običajno. V napadu sta se izkazala mali Pleš in levo krilo. Obe zvezi sta bili šibki.

Gol v prvem polčasu si je Slovan zabil sam, in sicer iz kota, ki ga je Hermes lepo streljal. V drugem polčasu Slovan izenači. Ze je kazalo, da bo tekma ostala neodločena, kar v ostrem navalu prodre levo krilo Hermesu ter zabije odločujoči gol. Tudi pri tej tekmi se je dogodila nezgoda. Dva igralca Slovana sta priletela drug ob drugega. Pri tem je bil na nosu poškodovan Wohlmut. Tudi njega so prepeljali v bolnico.

Sodil je dobro g. Planinšek.

Ilirija rez. : Hermes rez. 3 : 0.

Primorje rez. : Slovan rez. 1 : 1.

Rapid : Svoboda (Maribor) 6 : 0 (3 : 0).

Svoboda, ki je predzadnje nedelje premagala Merkurja, je morala to nedeljo v pokalni tekmi doživeti precejšen poraz od Rapida. Vendar pa se je videlo, da je njeno moštvo precej napredovalo. Predvsem je treba omeniti njeno poizrtvalnost. Rapid je nastopil v običajni postavi, le na desni zvezi je igral Koren, ki pa se je slabo izkazal. Svoboda je v začetku nudila Rapidu precejšen odpor. Rapid je predvedel dobro kombinacijsko igro ter s tem dosegel zmago. Pri Rapidu je bil najboljši vratarja Mer-nika.

OSTALE NEDELJSKE TEKME

ČAKOVEC: SK. Čakovec : ISSK. Maribor 6 : 0 (3 : 0). V prijateljski tekmi med SK. Čakovec in ISSK. Maribor je mariborsko moštvo docela odpravilo. Moralo je podležij boljsemu in spretnejšemu čakovskemu moštvo.

ZAGREB: Hašk : Gradjanski 4 : 3 (3 : 2) Tudi letos je Hašk po lepi in napeti igri zmagal v finalni tekmi proti Gradjanskemu za pokal ZNP. Haškova zmaga je docela za služena, zlasti radi tega, ker je znal izrabiti ugodne situacije. Da bi bil Friedrich v голу nekoliko sigurnejši, bi bila Haškova zmaga lahko še večja. Scortali so za Hašk Jeren 2, Babić in Cindrić po 1 gol, za Gradjanskega Benčić 2 in Perška 1. Gledalcev 3000. Sodnik Dubravčić zelo dober.

— Ostali rezultati: Croatia : Tipografija 3 : 0. Gradjanski jun. II. : S. K. Gradjevinar

3 : 0. Gradjanski jun. I. : S. K. Zagreb 4 : 0. Gradjanski komb. : S. K. Slaven 5 : 0. BEOGRAD: Jugoslavija : Sand 8 : 3. SUBOTICA: BSK : Bačka 8 : 2.

DUNAJ: Po večeršnjih pokalnih tekmah se je položaj razčistil. Vsi mali klubi, ki so zadeli na prvorazredne nasprotnike, so bili premagani tako, da pridejo samo z eno izjemo v borbo le prvorazredni klubi. Posamezni rezultati so sledeči: Amateurs : Brigittenauer A. C. 3 : 1 v podaljšku. Glavna tekma je ostala z 1 : 1 neodločena. Simmering : Wacker 3 : 2 (1 : 0). Admira : Rag 3 : 1 v podaljšku. FAC : Bewegungsspieler 3 : 1 (1 : 1). Sportklub : Nicholson 2 : 1 (1 : 0). Slovan : Graphia 6 : 1 (4 : 0). Edina prvenstvena tekma I. neamaterske lige se je vršila med Rapidom in Hertho, ki je končala s 3 : 1 (1 : 1) za prvega. II. neamaterska liga: Gersthof : Sturm 07 3 : 1 (1 : 0). (Prijateljska tekma). Tudi Vienna je v prijateljski tekmi odpravila Hakoah s 4 : 3 (2 : 1).

BRATISLAVA: F. C. Bratislava : Rudolfshügel (Dunaj) 8 : 2 (0 : 1).

PRAGA: DFC : Moravska Slavija 14 : 0!

MUENCHEN: Finalna tekma za Južno Nemčijo med kluboma Spielvereinigung Fürth in F. C. Bayern je ostala s 3 : 3 neodločena. Verein f. Rasenspiele Mannheim : Hannau 2 : 1.

GLASGOW: Škotska : Irska 4 : 0 (2 : 0).

LNP. (Službeno.) Danes, v torek, seja u. o. ob 20. v damski sobi kavarnе Emona. Z ozirom na važnost dnevnega reda, se pričakuje polnoštevilna prisotnost gg. odbor-nikov. Sporočje se vsem klubom LNP, da se bo vršila izredna gl. skupščina LNP-a dne 4. t. m. ob 20., in sicer v steklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru. — Tajnik I.

Popularnost igralca Birse. V nedeljski tekmi med Primorjem in Jadranom je bil na nogi blesiran eden naših najboljših in naj bolj fair igralcev, član ASK Primorje, G. Birsa. Sedaj se zdravi v Leonišču. Kako je imenovan priljubljen pri naši sportni publiki, dokazuje dejstvo, da se za njegovo stanje neprestano telefonično potom informirajo sportniki vseh klubov. G. Birsa je nastopil večkrat reprezentativno za LNP, n. pr. v tekmi proti francoskemu timu. Upamo, da bo kmalu okrevel ter ponovno nastopil na zeleni trati. To mu želimo iz vsega srca tudi mi.

Kolesarski odsek ASK Primorje. Seja odbojna 2. t. m. v restavraciji Zvezda ob 20.30. Častni odbor se vljudno vabi k udeležbi. — Načelnik.

Sijalen uspeh Bevkove drame »Materin greh«. V Trgovskem domu v Gorici so igrali v soboto prvič Bevkovo dramo »Materin greh«. Predstava je bila izborna, številno občinstvo je z največjo napestojno sledilo igri in je sprejelo navzočega avtorja g. Frana Bevka z navdušenjem. Poklonjen mu je bil lep dar in venec. V nedeljo se je igra ponovila.

Požar. Pri Matiji Hosnerju je nastal požar, ki je povzročil škode 15.000 lir. Požarna bramba je svojo nalogo dobro izvršila.

Da se združi s svojo zaročenko. V Podbrdu je skočil skozi okno v prvem nadstropju 40letni Ivan Baloh, ki je bil zadnje čase nekoliko slaboumen. Rekel je, da se hoče združiti v nebesih s svojo zaročenko. Težko ranjenega so pripeljali v goriško bolnico.

Neodrešeno Dalmatjoo predstavlja s celo vrsto slik album, izdan v Turinu pod naslovom »Da San Giusto alle Bocche di Cattaro« (Od Sv. Justa do Boke Kotorske). Julijsko Krajino in Dalmacijo, »odrešene in neodrešene jadranske pokrajine«, kakor pravi v »Piccolo« obsega omenjeni album... »Amicizis« kaže svoje krepelje.

Z Reke poročajo: Obeta se nova pomoč. Zopet je bilo v Rimu veliko zborovanje radi Reke. Navzoč je bil tudi prefekt Vivoria in fašistovski zastopnik Host-Venturi. Govorili so o valutni izmenjavi, o mali trgovini in o dovoljevanju posojil iz 25 milijonov, določenih za dviganje industrije. Bajje se glede izmenjave nekoliko ugodni zahtevam meščanstva. Vlada bo pomagala z državnim prispevkom. Potem se določijo tri ali štiri milijone za posojila mali trgovini, ki ni prišla v poštev pri prejšnji razdelitvi. Končno so se določile točne dispozicije, po katerih bo onih 25 milijonov v resnici služilo v pomoč industriji in gospodarstvu na Rekl. Co bo le res vse tako!

Med Jorico in Idrijo se obnovi avtomobilski promet z dnem 1. marca t. l. a dan se vsopusti tudi vožnja med Vipavo in Ajdovščino.

»Podeštat« so napovedani sedaj na 21. aprila, na dan proslave ustanovitve Rima. Sedem, ako bodo pripravne za imenovanje, so sedem tisoč »podeštatorv« končane. Namreče na bido sledilo imenovanja bolj počasi za vsako »okrajno posebej«.

Na Opčinah pri Trstu je imela fašistovska organizacija svoj občni zbor. Politični tajnik Polin se je poveljal, da so fašisti na Opčinah na svoj poseben način vzele vsem tamkajšnjim slovenskim voditeljem zaupanje v poslanca dr. Wilfana in sedaj gledajo drugoderito na fašiste kot osebe, ki ne poznajo nobenega sovražstva. Fašisti so pripravljene nastopiti samo proti onim, ki se drznijo oskruniti neomadeževano veličino italijanske domovine... Kar se tiče trditve o openskih slovenskih voditeljih, pra-

Iz Celja

Sestanek članov k. o. SDS Celje okolica se bo vršil ta teden v petek dne 5. t. m. v gostilni Podžaj na Bregu. Sestanek se je za ta teden preložil na petek vsled obnege zborna občeslovenskega obrnega društva v Celju.

Redni sestanek članov k. o. SDS v Celju se bo vršil vsako sredo v klubovi sobi celjskega doma. Začetek porazgovora ob 8. zvečer.

Iz Trbovelj

Intervencija radi prodaje mleka. Več interesentov, posebno poduradnikov in uradnikov, se je obrnilo na nekatere gerentske sosvetnike s prošnjo, da bi intervencijali radi prodaje mleka v rudniškem konsumu. V Trbovljah so namreč prodajali dobro mleko v rudniškem konsumu po zmernih ceni, naenkrat pa so prenehali s prodajo ter so na ta način ostali konsumenti brez mleka. Sicer obstoje več mlekarov, toda konsumenti si očitno žele mleka iz rudniškega konsumsa.

Apel na Zedinjene tvornice stekla v Zagrebu. Večje število strank iz Hrastnika se nam je že opetovano pritožilo, da nimajo v steklarni v Hrastniku niti enega pisarja, ki bi bil vsaj toliko zmožen slovensčine, da bi se lahko razumel s strankami. Apeliramo zato na Zedinjene tvornice stekla v Zagrebu, da nastavijo čimprej v Hrastniku pisarniško moč, ki bo vsaj nekoliko odpomogla temu žu. Kajti tudi oklici na delavstvo so pod vsako kritiko in prav tako tudi dopisi na razne naslove.

Številno uradništva v občini. V Trbovljah in v Hrastniku je zaposlenih pri raznih uradih nad 80 višjih uradnikov, od teh 22 s akademsko izobrazbo ter preko 260 poduradnikov.

Stalež celokupnega osobja TPD. Je znašal 1. januarja natančno 10.110 ljudi. Med temi je všteto poleg delavstva tudi uradništvo in ravnatelji. Do danes je bilo odpuščenih v vseh revirjih TPD 783 delavcev, 1. t. m. pa je bilo odpovedano 485 delavcem in 57 poduradnikom. Skupno je torej prizadetih po redukciji 1325 ljudi ali okoli 13 odst.

Na občnem zboru gasilskega društva v Hrastniku je bil izvoljen večinoma stari odbor z načelnikom Petrom Bauerheimom, poveljnikom Gustavom Dolinškom in tajnikom Ivanom Sočanom. Le ta je edini še živ večji ustanovni član društva ter že 39 let njegov tajnik. Na zborovanju se je sklenilo nadaljevati denarno in materialno kolekcijo za novi gasilski dom, tako da je upati, da pride še letos do zgradbe.

Razglas pehotne podoficirske šole. Na občini je na deski nabud razglas pehotne podoficirske šole v Beogradu, ki se prične 10. maja ter sprejema gojence v starosti od 17 — 21 let.

Vremensko poročilo

Kraj		Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine	
opazovanja					%			ob opazovanju	v mm do 7 ure
Ljubljana	7.	773.7	1.9	77	ENE 2	8		dež.	3.5
(dvorec)	8.	774.4	2.0	70	NE 1	8			
	14.	774.0	4.1	48	NE 2	5			
	21.	774.5	2.1	54	NE 1	0			
Zagreb	8.	775.3	0.0	75	E 4	10			
Beograd	8.	772.8	-2.0	75	ESE 2	10			
Sarajevo	8.								
Skopje	8.	772.0	-3.0	90	SW 1	10			
Gruzd-Dubrovnik	7.								
Praga	7.	774.5	-1.0		cahmc	8			

Solnce vzhaja ob 6:40, zahaja ob 17:46, luna vzhaja ob 19:32, zahaja ob 7:45.

Iz Ptujja

Higijenski tečaj v Ptujju. Ljudska uni-verza v Mariboru priredi v Ptujju dne 4. marca ob 6. zvečer v gledališču predavanje »Kako ostanem zdrav«, spremljano z odgovarjajočimi filmom, ki kaže sporedno pravilno in nepravilno vedenje življenja in pomen sporta. Predaval bo okr. zdravnik dr. Vrečko Dne 6. marca pa bo predaval v dvorani Narodnega doma ob 6. zvečer dr. M. Mrgole o »Tuberkulozi«. To predavanje spremlja tudi film. Oba dneva bosta isti predavanja ob 3.30 pop. v istih prostorih za mladino.

Prošnja in poziv vsem javnim uradom

Naši rojaki, ki so prisiljeni, da si poiščejo dela in zasluzka v Avstriji, Madžarski, Nemčiji, Franciji, Belgiji, Holandiji, so in ostanejo večinoma še jugoslovanski državljani. Kot taki potrebujejo iz domovine še vedno razne krstne, domovinske, samske, poročne in druge listine, ženitbena dovoljenja, potrdila o vojaški službi, vojne vdve proglasitve pogrešenih mož za mrtve, itd. Kakor izseljenci sami, tako so tudi njihovi otroci še naši državljani, ki tudi vse te listine potrebujejo. Brez njih se ne morejo poročiti in ne morejo dobiti v tuji deželi svojih pravic, prejemkov itd. Oblastva jih, ako nimajo potrebnih izkazov, pritiska, šikanirajo, in jim grozijo z izgonom. Iz razloga, da se rešijo teh težav, se nekateri odpovedujejo domovini in se dajo prepisati za tuje državljane, s čimer so sami in njih potomci za domovino definitivno izgubili.

Preskrbovanje teh papirjev pa je združeno z velikimi težavami. Nekateri uradi pač hitro ustrezajo takim prošnjam, v enem ali v dveh tednih je zaprosena listina že v rokah prosilca. Pri drugih pa je drugače. Naši rojaki se pritožujejo, da jim nekateri uradi splošno gr. Jo slabo na roke. Na prošnje ne dobijo večkrat nobenega odgovora, in če tudi prošnjo ponovijo, ostane istotako brez odgovora, — kljub temu, da je denar prošni... priložen(!). Celo leto, dve leti in še več traja včasih, predno dobi kdo s težavo svoje papirje skupaj. V kako mučnem položaju so med tem ljudje, ko im listine toliko časa brez potrebe zadržujejo! Zato se obračamo do vseh in njih uradov v Sloveniji z vljudno in nujno prošnjo, naj gre do našim rojakom v tujni nel tem kar je moči hitro na roko! Ako morda manjka potrebnih podatkov, naj se jim to sporoči, ne pa jih pustili brez odgovora. To zahteva naša čast, na tudi ozir na rojake, ki imajo litak povsod kot tujci dovolj trpko življenje.

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (1. marca). Notirale so danes: Pšenica, baška, 5 vagonov, 288.50, turščica b. za marc 3 vagona 125, baška glavna proga, za maj 5 vag 130.

Za posetnike mednarodne gradbene razstave v Turinu. Za mednarodno gradbeno razstavo, ki se bo vršila maja in junija v Turinu, je italijanska vlada dovolila znižanje na italijanskih državnih železnicah za 50% in 40% za razstavljenno blago.

Vzorčni sejem v Milanu. Aprila se bo vršil v Milanu VII. mednarodni vzorčni sejem. Prireditvev bo mnogo večjega obsega nego so bile dosedanje. Uprava je postavila nekaj novih zgradb, med katerimi se posebej odlikuje paviljon za železno in mehnično industrijo, ki zavzema prostor 12.000 m². Nekateri inozemske države gradijo svoje lastne paviljone: Argentinija (1500 m²) Nemčija, Holandija itd. Znamo povečanje zemljišča in zgradbe je brezdvomno znak velikega uspeha, kakor tudi dokaz pomena teza velicesima za mednarodno trgovino. O olajšavah za prevoz razstavnega blaga in potnikov bo ministristvo inostranih del interesente se obvestilo.

Poglarstvo mesta Soluna razglašeno. da se bo vršil od 15. do 31. maja v Solunu mednarodni sejem trgovine in industrije. G. Perikles Varveris v Beogradu je imenovan zastopnikom sejma v Kraljevini SHS. Interesentem je na razpolago z vsemi potrebnimi informacijami.

Borze

1. marca.

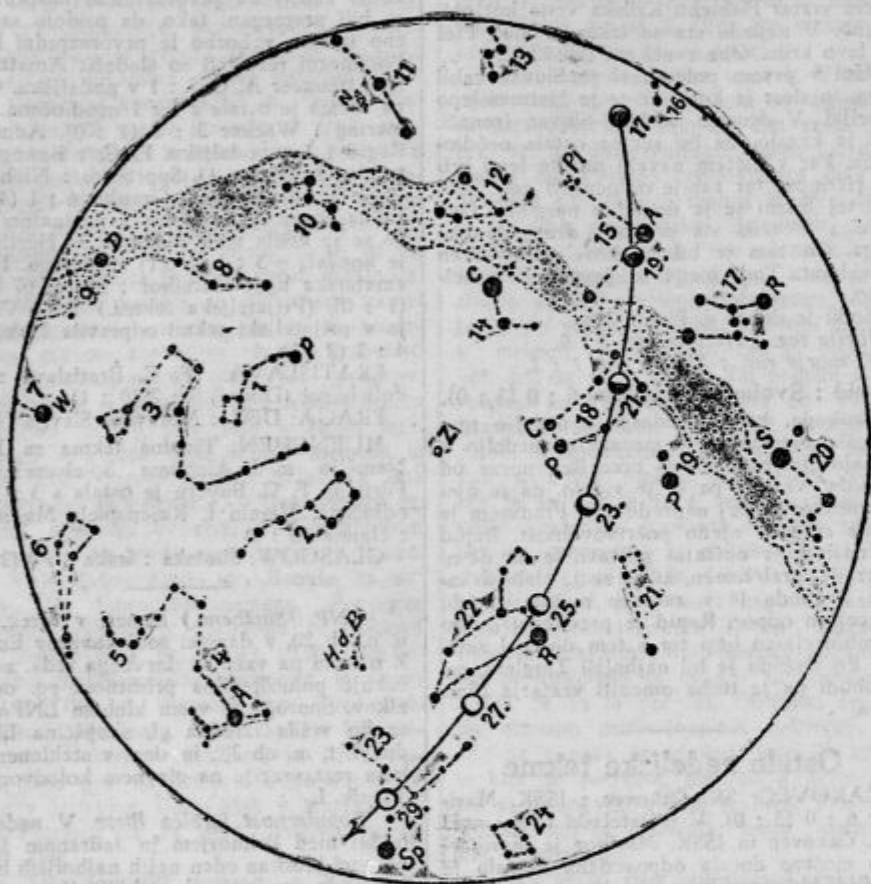
LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepalih kupčiski zaključki.) **Vrednote:** Posojilo 76-78. Vojna škoda 280-281, zastavni Kranjske 20-22, zadolžnice Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 2.0-20.2, (20.2): Ljubljanska kreditna 200-220, Merkantilna 100-104, Slavenska 50-0, Kreditni 175-185, Strojne 0-125, Vevče 110-0, Stavbna 90-100, Sešir 115-120. **Blago:** les: bukovi železniki prazovi 2.51-2.60 m, 13 1/2 x 23 x 14 cm 25 vagonov 30-30, (30), 2.45 m, 12 1/2 x 22 x 12 1/2 cm, fco vag. n. p. 5 vagonov 25-25, (25); gabrovi hlodi od 2.50 m napr., od 28 cm prem. napr., zdravi, ravn, fco vag. nakl. post. 435-0, smrekove hme'ovke od 7-8 1/2 m, na koncu 7-8 cm debele, neodrgnjene in neokoničene, fco vag. n. p. 4.85-0; hrastovi plohi, neobrobiljeni 90, 100, 110 mm, od 2.50 m, fco meja 1050-0, smrekovi hlodi 4 m, od 25 cm napr., fco nakl. post 240-0; premog; nespremenjen; poljski pridelki: pšenica 76-77, 2%, fco vag. nakl. post. 0-287, činkvanti baran'skl. prvovrsten, par. Belt Manastir 0-192.50, polčinkvanti (Mahlmals) prvovrsten, baran'skl. par. Belt Manastir 0-165; turščica čspr. suha, fco vag. Vinkovci, gar. Ljubljana 1 vagon 120-120, (120), fco Postojna tranz., gar. do Benečije 2 vagona 155-155 (155), nova za proptomno, fco vag. nakladalna postaja 0-116, za III. fco vag. nakl. post 1 vagon 118, 118, (118), fco postojna tranz 5 vagonov 158-158, (158), um. sus., fco vagon nakl. post. 0-135, stara vag. nakl. post 0-152, oves baškl, fco vag. baška post 0-185; železni fižol, okrogel in podolgovat, fco vag. Maribor 0-270; gradbeni material: prisma Portland-cement »Zagorka«, v sodčkih po 50 kg 0-64, v jutastih vrečah po 50 kg 0-54, v papirnatih vrečah po 50 kg za 100 kg 0-58, fco vag. post. Zidani most.

ZAGREB. V efekti: to bil danes banč ni papirji nespremenjeni. Le Kreditna Zagreb je začela danes trgovati brez kupona in je zato tudi nekoliko popustila in je trgovala po 114. Od industrijskih vrednot je bilo nekaj zaključkov le v Slavoniji ob nespremenjenem tečaju. V Eksploataciji pa po 25. Dinar le v Curihu porastel za 2 1/2 točke in beležil povprečno 9.15. Od turih devtz sta oslabele London in Newyork. Pariz pa se je nekoliko popravil in je notiral v Curihu 19.10, vsled česar se ostal v Zagrebu

okrog 209-210. Sicer je splošna tendenca danes slabejša. Blaga je bilo dovolj na tržišču. Narodna banka je uspešno intervenirala in krila povpraševanje v tujih devizah. Prometa je bilo v Londonu 11.425, Newyorku 110.700, Parizu 65.000, Pragi 130.000, Trstu 900.000, in Curihu 138.000, vsega skupaj za približno 14.5 milijona dinarjev. — Notirale so devize: Amsterdam 2270-2280, Dunaj 798.50-802.50, Berlin 1351.80-1355.80 Italija izplačilo 227.16-228.36, ček 227.275-228.475, London, izplačilo 275.75-276.95, Newyork ček 56.57-56.87, Pariz 208.30-210.30, Praga 168.05-169.05, ček 167.95-168.95, Svica 1091.

Iz življenja in sveta

Nebo v marcu

Solnce se v marcu naglo dviga od južne nebesne polute preko ekvatorja proti severni. Njegova deklinacija znaša 1. marca opoldne - 7° 47' in doseže ničlo (t. j. pri prehodu čez ekvator) 21. marca ob 10.2. To je astronomični začetek pomladi. Potem se začne solnce pomikati proti severu in doseže 1. aprila + 4° 20'. V marcu se torej solnce dvigne za 12° 7'. Pri prehodu čez nebesni ekvator pride solnce iz znamenja Rib v znamenje Ovna. Solnični dan traja 1. marca 10 ur 58 minut, 1. aprila pa že 12 ur 50 minut tako, da se podaljša v marcu za 1 uro 52 minut. Čim se nebo zjasni, bomo lahko opazovali z manjšim daljnogledom skozi zakajeno steklo številne solnece pege, ki so se pojavila letos v tako velikem številu, da imajo astroomi dela čez glavo. Zemlja se v marcu polagoma oddaljuje od solca, čigar dozdnevni premer se zato nekoliko zmanjša. 1. marca znaša 32' 20", 1. aprila pa 32' 3". Marc je v naših krajih razmeroma najugodnejši mesec za opazovanje tako zvane zodiakalne svetlobe. To je slaba zarja v obliki stožca, čigar os se ujema z ekliptiko. Vidi se na zapadnem delu nebosklona takoj po polnoči, toda samo pod pogojem, če ne sveti luna in če opazovalca ne moti umetna svetloba. Letos bo najprikladnejši čas za opazovanje tega naravnega fenomena med 5. in 15. marcem, ko je luna v poznih nočnih urah pod obzorjem.

Luna. Glavne luaine faze bodo (glej tudi priloženo sliko!): zadnji krajec 7. marca ob 12.50, mlaj 14. marca ob 4.20, prvi krajec 21. marca ob 6.12 in ščip ali polna luna 29. marca ob 11. Luna bo najbližje zemlji 13. marca po polnoči, ko bo znašal njen dozdnevni premer 33' 16", najdalje od zemlje pa dne 25. marca, ko bomo videli njen premer pod očesnim kotom 29' 28". Lega lune glede na nebesni ekvator bo v marcu sledeča: od začetka marca se luna niža in prekorači ekvator 2. marca ob 12. Najnižjo lego pod ekvatorjem doseže 9. marca ob 9. uri (deklinacija - 21° 50'). Nato se začne zopet dvigati in prekorači ekvator na povratku 15. marca pred 11. uro. Najvišjo točko nad ekvatorjem doseže 22. marca ob 6. uri (deklinacija + 21° 55') potem se začne zopet spuščati in prekorači ekvator tretjič 29. marca ob 18. uri.

Planeti. Merkur bo 14. marca v največji vzhodni eleganci od solca. Ob tem času bo za 18° 23' vzhodno od solca. En teden pred in po eleganci ga bomo videli s prostim očesom kot večerico. Dasi je njegova oddaljenost od solca razmeroma manjša, bo eleganca za opazovanje zelo ugodna, ker je Merkur ob tem času za dobrih 9° višje od solca.

Venera, ki je bila 7. februarja v spodnji konjunkturi (torej med solncem in zemljo), se je pomaknila že proti zapadu (na desno) od solca in vzhaja pred solncem kot jutranjica. Najbolj se bo svetila 14. marca. V daljnogledu jo bomo videli kot ozek srp razmeroma velikega premera, ki se bo vedno bolj širil. Pri tem se bo premer polagoma krčil. Vzhaja začetkom marca ob 5. zjutraj, koncem marca pa že ob 4. uri.

Marš je v sozvezdju Strelca stalno kot jutranjica in vzhaja približno dve uri pred solničnim vzhodom. V marcu je stalno nizko pod ekvatorjem in ker je zelo oddaljen od zemlje, ga vidimo v daljnogledu pod majhnim očesnim kotom (5.2" do 5.9") tako, da v marcu ni primeren čas za opazovanje.

Jupiter, čigar konjunktura je bila koncem januarja, se vidi deloma že zjutraj, vendar pa za opazovanje zdaj ni primeren čas. Nahaja se v sozvezdju Kozoroga blizu stalnice Yota.

Saturn je v sozvezdju Tehtaice in vzhaja začetkom marca pol ure pred polnočjo, koncem marca pa že pred 23. uro tako, da ga lahko opazujemo vso drugo polovico noči. Skozi daljnogled se vidi sredi marca kot kolobarček s premerom 15.9". obdan z znanim prsta-

nom v obliki ellipse, čije osi merita 39.9' in 15.9".

Uran bo 16. marca v konjunktiji s solncem in zato ga ves mesec ne bomo videli.

Neptun je v sozvezdju Leva zapadno od stalnice Regula. Nad obzorjem je vso noč. Zahaja zjutraj pred solničnim vzhodom.

Kometi. K dosedanjim poročilom moramo omeniti še, da je odkril E. Ensor v Pretoriji 13. decembra 1925 II, komet tako, da je bilo lansko leto na kometih najbogatejše, kar jih pozna zgodovina zvezdoslovja. Ensorjev komet so videli prvotno samo na južni poluti. Sredi februarja je pa prišel v lego, ko bi ga morali videti zjutraj pred solničnim vzhodom tudi v naših krajih. Začetkom marca bi se moral videti tudi s prostim očesom, ker ima zelo dolg rep. Toda slabo vreme je oviralo opazovanje tega novega nebesnega potnika. Morda ostane zdaj vreme lepo, tako, da bomo v jasnih nočeh videli Ensorjev komet. Citatelje in ljubitelje zvezdoslovja opozarjamo na ta krasen pojav. Letos so zvezdoslovci odkrili zopet dva nova komete, ki se pa vidita samo z daljnogledom.

Pojasnilo.

Sozvezdja so zvezdana med seboj s pikčastimi črtami in označena s številskimi. Črke so okrajšave lastnih imen poedinih zvezd. Lega lune je označena za vsaka dva dni. Datum je pod luno, puščica pa kaže smer lunine poti. Z = zenit, I. Mala Medvedica, P = polarna zvezda, 2. Velika Medvedica, 3. Zmaj, 4. Bootes, A = Arktur, 5. Severna Krona, 6. Herkules, 7. Lira, W = Wega, 8. Cefeus, 9. Labod, D = Deneb, 10. Kassiopeja, 11. Andromeda, N = Megla v sozvezdju Andromeda, 12. Perzeus, 13. Ovea, 14. Kočijaž, C = Capella, 15. Bik, Pl = Plejade, 16. Kit, 17. Orion, R = Rigel (arabska beseda, pomeni noga), 18. Dvojički, C = Kastor, P = Pollux, 19. Mali Pes, P = Prokyon, 20. Veliki Pes, S = Sirius, 21. Belouška, 22. Lev, R = Regulus, 23. Devica, Sp. = Spica, 24. Krokar, H. d. B. Berenikini lasje.

Lega zvezdnega firmamenta 1. marca ob 22. uri, 16. marca ob 21. uri, 31. marca ob 20. uri.

V zenitu Ris, proti severu Mala Medvedica in Cefeus, severovzhodno Velika Medvedica, Zmaj in Krona, vzhodno Hrti, Berenikini lasje in Bootes, jugovzhodno Mah in Veliki Lev, Devica in Krokar, na jugu Rak, Mali in Veliki Pes, na jugozapadu Dvojički, Orion in Bik, na zapadu Kassiopeja in Andromeda.

Da bodo naši čitatelji lažje razumeli, kakšna je lega zvezdnega firmamenta in kje lahko najdemo poedina nebesna telesa, prilašamo sliko nebosklona z vsemi važnejšimi zvezdami in drugimi zanimivimi podatki. Slika velja samo za marc, ker se lega zvezdnega firmamenta vsak mesec menja.

Smrt najbogatejšega dediča v Avstriji

V Opatiji je prošli teden umrl dvajsetletni Oskar Dreher, edini sin industrijalca Teodorja Dreherja, ki se je pred leti smrtno ponesrečil, in njegove žene, sedanje grofice Kulmerjeve.

Dečku je bilo jedva 12 let, študiral pa je realno gimnazijo privatno. Pred približno tremi tedni se je odpeljal deček v Opatijo k svoji materi. Naenkrat pa so se pokazali sumljivi znaki influence. Domači zdravniki mu niso vedeli leka in pomoči. Bolezen se je stalno slabšala, tako, da je bila slednjič primorana klicati zdravnika z Dumaja k postelji mladega bolnika. Prišel je profesor Chvostek v spremstvu fantovega jeroba grofa Poppa, očeta grofice Kulmerjeve; toda kmalu se je izkazalo, da je pomoč prepozna. Ko je profesor Chvostek dospel v Opatijo, je

bil deček že mrtev. Pobrala ga je influenza.

Oskar Dreher je bil po testamentaričnemu določilu svojega starega očeta Antona Dreherja, znanega pivovarjarja, postavljen za glavnega dediča Dreherjevega premoženja. Brat Oskarjev oče, Anton Evgen Dreher, ki je bil njegov edini tekmeč glede dedščine, je tudi že umrl. Tretji sin Antona Dreherja pa je gospodar posestev Dreherjeve tvrdke na Madžarskem. Njemu je bila poverjena uprava Dreherjevega premoženja do polnoletnosti mladega Oskarja.

Pokojni deček je bil najbogatejši dedič na ozemlju cele današnje Avstrije. Radi njegove smrti vlada v Dreherjevi rodbini razumljiva žalost, med ostalimi sorodniki pivovarja Dreherja pa bodo radi nasledstva ogromnega premoženja nastale najbrže še velikanske pravde.

Jubilej češkega pisatelja

Eden najznámejših čeških pisateljev František Herites je slavil 27. februarja 75letnico svojega rojstva. Rojen je bil 1851. v Vodnanih na južnem Češkem. Po končanih gimnazijskih študijah se je posvetil lekarniškem poklicu ter postal lekarnar v svojem rodnem kraju. Tu je sklenil tesno prijateljstvo s pisateljem Otokarjem Mokrem in Julijem Zeyerjem. Prepotoval je mno

Fr. Herites

go sveta, poznal je vso južno Evropo in posetil tudi Ameriko. L. 1896. se je preselil v Prago, kjer se je popolnoma posvetil književnemu delovanju. Literarno udeleževati se je pričel, ko mu je bilo 20 let. Že s svojimi prvenci je vzbudil splošno pozornost. Heritesa smatrajo za tvorca češkega malomeščanskega žanra in novinarskega feljtona izrazito književnega značaja. V obeh teh literarnih strokah je Herites epigon Nerude in njegov naslednik. Njegova dela so izhajala v najuglednejših čeških leposlovnih časopisih, kakor «Lumir», «Kvety», «Máj» in «Zvon» in izhajajo sedaj v posebni izdaji. Doslej je izšlo 15 zvezkov. Herites spada k najuglednejšim predstaviteljem sodobne češko literarne generacije. Njegova dela se odlikujejo po krasnem slogu in pesniški dikciji, prevema pa jih vroča domovinska ljubezen, ki daje njegovim umotvorom poseben čar. Odličnemu književniku in velikemu patriotu želi seveda ves češkoslovaški narod, da bi mu ostal ohranjen do skrajnih mej človeškega življenja.

GROF PAVEL TELEKI.

o katerem poročamo med današnjimi brzojavkami.

Danes ob 4., 1/2 6., 1/2 8. in 9. uri

se vrše predstave grandioznega filmskega dela

KORZAR PIETRO

ki je pri vseh dosedanjih predstavah dosegel velkanski uspeh. Popolnoma razprodane predstave. Krasna vsebina. Napete scene. Izvirne slike. Kolosalna režija. Posebno efektne so scene kot: Mladi Pietro reši strašnega Salvatora. Prvo srečanje Pietra in lepe Juane. Juana in črna mačka Boj med gusarsko zvestobo in ljubeznijo. Ženska nestalnost. Smrtni ples. Dvoboj s ostrimi noži do obnemoglosti. Prva žrtve. Z dolgim kopjem v žensko srce. Na morskem pradu v jutranji zarji

Sijajna igra velikih umetnikov. V glavnih vlogah

PAUL RICHTER

ki nam je še živo v spominu iz velefilma „Nibelungi“. Kot glavna partnerica lepega Pietra nastopa temperamentna krasotica Aud Egede-Nissen. V vlogi bivšega plemiča Salvatore vidimo imenitnega igralca, umetnika svetovnega slovesa Rudolfa Klein-Rogge.

Krasna godba našega priznanega prvovrstnega orkestra pri vseh predstavah.

Predprodaja vstopnic od 10. do 1/2 1. ure.

Elitni KINO

Porote

Ljubljana, 1. marca.

Danes je bilo otvorjeno prvo letošnje zasedanje porotnega sodišča.

Tat iz navade.

Prva razprava se je vršila proti 24 letnemu bolniškemu strežniku Ivanu Znidaršiču. Obtožnica pravi, da je bil fant radi tatvine že večkrat kaznovan in da je pokradel različnim ljudem mnogovrstne predmete, nekaj tudi denarja, v skupni vrednosti 23.028 Din ter da se je tudi na zglasilnici, ki jo je izpolnil v gostilni pri »Amerikancu«, kjer je nočeval, javil kot dijak medicinske fakultete. Kamor je prišel povsod je nečesa zmanjkalo če je sedel v gostilni in se je brezskrbni gost za hipec odstranil, je že vporabil zviti Ivan priliko, ter ga za kako stvar olajšal. Enkrat si je zbral kratko pot skozi okno in se založil, drugič je prišel skozi vrata. Obiskal je tudi frančiškanski samostan in odnesel več stvari očetu dr. Angeliku Tomincu. Pri salezijancih na Rakovniku, ki so ga nekada vzgajali, se je izdal za zobotehnik in je odnesel le nekaj svetih podob in za spomin Mladenič je bil videti na razpravi sicer precej potr, vendar ni vzbujal sočutja. Zrl je sovražno na državnega pravdnika, kimal z glavo, ko je ta predlagal naj porotniki vprašanja glede krivde hudodelstva tatvine in napačnih navad v zglasilnici, potrdijo in se mu končno zahvalili za njegova izvajanja. Porotniki so ga soglasno spoznali za krivega, nakar ga je obsodil senat na 4 leta težke ječe.

Nesrečne eksekucije.

Druga porotna razprava se je vršila proti Jožetu Primcu, davčnemu izvrševalcu v Ljubljani. Zagovarjal ga je dr. Ženko. Obtožen je bil, da je kot davčni eksekutor od raznih strank sprejemal denar, ki so ga mu iste izročile v poravnavo davkov. Obtožnica trdi, da je na ta način oškodoval državo za 6162 Din. Obtoženec je bled, prikupljiv človek, zagovarjal se je s svojo bedo. Ne pije in ne kadil, je invalid s 40%, ker ima prestreljeno roko. Boril se je s slabimi zmotnimi razmeram je celih 7 let. Skrbeti mora za 4 otroke, ženo in mater, imel je tudi malarijo in je še zdaj bolehen.

Porotniki so na edino vprašanje o krivdi zanikali, nakar je bil Josip Primc oproščen.

Novo mesto, 1. marca.

S smrtno plačana poštenost.

Porotno zasedanje novomeškega okrožnega sodišča je pričelo danes z zanimivo razpravo proti komaj 20 letnemu hlapcu Janezu Škofljanču iz Dol. Skopca, ki je na zverinski način umoril svojega komaj 16 let starega tovariša Albina Arnska, ki je razkril tajnosti njegovih ljubezenskih zvez. Na zatožni klopi je bila skupno z njim tudi 26 letna vdova Dragica Murovič, ki je bila obtožena, da ga je nagovorila k strašnemu dejanju.

Na Šent'anžev dan 1. 1924. je stopil Janez Škofljanč k posestniku Znidaršiču v Leskovcu pri Krškem za hlapca. Takrat se je ženil pri Znidaršičevi 26 letni hčerki Dragici vdovi po posestniku Muroviču, gostilničarjev sinu Albinu Lavrinšček iz Leskovca. Škofljanč je sprva samo prenašal ljubavna pisma med obema, nato pa se je med Murovičevo in takrat šele 17 letnim Škofljančom razvil ljubavno razmerje, ki je postalo čimdalje strastnejše. Vest o čudnem razmerju Znidaršičeve hčerke s hlapcem Škofljančem se je kmalu razširila po vsej okolici. Da zaveže ljudem jezike, je Znidaršič Škofljanca končno odpustil iz službe. Kljub temu pa sta se oba še vedno sestajala na njenem domu. Kadar je Murovičevo odšla iz sobe, je svoje ga ljubčka zaklenila v omaro, ali pa je ležal skrit pod pečjo, h kateri je bila primaknjena njena postelja z nočno omarico. Na rafiniran način sta znala obdolženca prikriti pred domačimi svoje razmerje. Dne 10. decembra 1925. zjutraj pa je 16 letni hlapec Albin Arnsček zasačil Škofljanca ravno v trenutku, ko se je odpravil od Muroviča. Škofljanč mu je sicer zabičal, da tega ne sme nikomur povedati, vendar pa nepokvarjenemu in odkritosrčnemu Arnsku vest ni dala miru in je zato še isti dan izdal gospodaru, kar je opazil.

To svoje poštenje je plačal nesrečni fant s strašno smrtno. V noči od 20. na 21. decembra se je splazil Škofljanč k Arnsku v hlev, kjer ga je po kratkem prepriu udaril dvakrat z vso silo s kladivom po glavi, da

se je Arnsček takoj zgrudil nezavesten na tla. Že čez nekaj trenutkov je nesrečnež izdihnil. Škofljanč je svojo žrtve zavil v rjuho in odnesel v kovo na cesto poleg Zagorčevega hleva, da ne bi našli trupla doma pri Znidaršiču. Morilca so aretirali čez dva dni in je pri zaslišanju izjavil, da ga je k strašnemu zločinu zavedla Murovičeva, nakar so še njo aretirali. Murovičeva je spodbetka blizje znanje s Škofljančem tajila, kasneje pa je vendar priznala, da je imela z njim intimno ljubavno razmerje in da ga je podpirala tudi z denarjem in blagom. Odkončno pa je z nikala, da bi kedaj hujšala Škofljanca zoper Arnska, ali ga celo nagovarjala, naj spravi Arnska s poti.

Porotniki so glede Škofljanca vprašanje umora zanikali z 8 glasovi, pač pa potrdili eventualno vprašanje glede uboja. Vprašanje o skrivdvi Murovičeve na umoru so zanikali z 9, potrdili pa vprašanje glede pripravjanja k uboju. Janez Škofljanč je bil obsojen nato na 4. Dragica Murovičeva pa na 1 leto težke ječe.

Senat je bil sestavljen sledeče: predsednik dr. Polenšek, votanta dr. Hrašovec in Luznar, zastopnik obtožbe Kovač, zagovornik Škofljanca dr. Ivanetič, Murovičeve pa dr. Vasič.

Maribor, 1. marca.

Požig iz maščevanja.

Dne 29. decembra okrog pol 8. zvečer je pogorelo posestništvo Mihaela Lajnsčaku v Vel. Dolencih skoraj vse, kar je imel in si je celo sam le z največjim naporom rešil življenje. Pogorela mu je hiša, hlev za živino in svinje, vsa hrana, poljsko orožje itd. Ker je bil takrat veter, so bila v nevarnosti tudi poslopja bližnjih sosedov, ki so jih rešili le na ta način, da so jih pokrili z mokrimi plahuti. Domačim je postalo takoj jasno, da so postali žrtve strašnega maščevanja. V Lajnsčakovo sestro Terezijo je bil 28 letni delavec Janoš Somer smrtno zaljubljen. Hotel jo je poročiti za vsako ceno, toda ona je oddala svoje srce drugemu. Ko mu je spalval zadnji up po vodi, se je sklenil maščevati. V njem se je porodila strašna misel, da zažge Lajnsčakovo hišo. Ko je končno zvedel, da se namerava Terezija vzloven zadnji dan v letu poročiti z drugim izvoljenecem, se je splazil dne 29. decembra obupan in jezen na Lajnsčakov hlev, kjer je utaknil gorečo žvepleno k rmo. Kmalu je bil v hlevu vse v plamenu. Ogenj se je hitro razširil in Lajnsčaku uničil vso domačijo in premoženje.

Obtoženec se zagovarja, da ni imel namena na zažgati, temveč se je to zgodilo le po nesrečnem slučaju, ker je v zamisljenosti vrgel cigareto v seno. Porotniki so vprašanje požiga soglasno potrdili. Somer je bil obsojen na pet let težke ječe.

Celje, 1. marca.

Uboj.

Franc Križan, 20 letni posestnikov sin iz Topole in Josip Berc, sta zvečer 11. novembra svirala na harmoniko in gosli podolnice. Ko sta igrala za god Lizi Križan, je vprašal njen brat Alojz Josipa Križana, kateri je svetil godceca, ali igra tudi France Križan. Na potrdilo je odšel Alojz h Turnškoviču, budil tam Viktorja Turnška in ga nagovarjal, da nabija Franca Križana, na katera terega sta imela oba hudo jezo. Ker se je pa Viktor Turnšek le obotavljal in branil, ga je potegnil Alojz enostavno s postelje in ga končno pripravil do tega, da sta šla nad Franca Križana. Ker sta vedela, da nosi zadnji vedno kako orožje s seboj, se je oborožil Viktor Turnšek s kolom, Alojz Križan pa z železnim teležnikom. Tako oborožena sta zasledovala Franca Križana tri četrt ure da leč in ga dohitela pri hiši Lize Drofenik v Gaberjah. Približala sta se mu potihoma od zadaj in Viktor Turnšek je udaril nenadoma s kolom Franca Križana po glavi s tako silo da se je ta takoj sesedel in onesvestil. Ob napadalca sta nato pobegnila. France se je kmalu zavedel in se privlekel s pomočjo Berceta in Josipa Križana h posestniku Vehovarju v Platu, kjer pa ni mogel več dalje. Tam je padel v nezavest. Spravili so ga na odredbo zdravniškega celiskovega bolnišnice, kjer je dne 2. decembra vsled vnetja možgan umrl.

Oba obtožena sta dejanje v polni meri priznala in sta bila danes kaznovana od porotnega sodišča na podlagi krivdoreka porotnikov: Viktor Turnšek radi hudodelstva uboja na 3 leta in Alojz Križan radi skrivdve na uboju na 2 in pol leta težke ječe, posebej še vsak z enim poslom in trdim ležiščem vsak mesec.

Sax Rohmer:

Rdeči detektiv

Kot po navadi je bila kantina polna, poleg obeh peči so se gostje kar gnetli. Bili so ladjedelniški delavci, mornarji in obrežni postopaci, Indijci, Kitajci, Arabci, zamorci in mešanci. Gospa Dougal, rdečelasa kot njen mož, je z rokami v bokih stala za točilno mizo. Dougal pa se je naslanjal nanjo s svojimi kosmatimi rokami in kazal svoje črvice zobe.

Marsikateri gost je imel komad prtljage s seboj, kajti naslednje jutro sta odhajala dva parnika na Daljni Vzhod. In pri Dougalu so se posebno mornarji barvanih plemen radi shajali za slovo.

Na policijo so se ozrle svetle črne, okrogle in podolgate oči. Nastal je molk.

— Policijski uradniki smo, je pripomnil Coombes formalno. Prosim, pokažite svoje listine.

Mirno se je začelo pregledovanje osebnih listin vsakega posameznika. Med množico je bil kitajski mornar z imenom Chung-Chow. Ker so pa bili njegovi papirji v redu in ker je imel dvoje oči in ni imel kite, ni vzbudil nikakega zanimanja detektiva Coombesa, enako kot ostali Kitajci, ki so bili v kantini.

Natančna preiskava sosednjih prostorov in okolice tudi ni imela boljšega uspeha. Ko so Georgea Martina vprašali, odkod prihaja velika vsota denarja, ki jo ima pri sebi, je odgovoril, da deloma od plače, ki jo je dobil po končanem dolgem potovanju, deloma pa od dobička pri igri.

Ves nočni pohod je bil torej za londonsko policijo brez vsakega uspeha in ladja Mahratta se je odpeljala proti Daljnemu Vzhodu. Edino ena uslužbenka na krovu ni prišla, da nastopi službo. Na drugem parobrodu, ki je odšel v enako smer, pa je bil med množico Chung-Chow, ki je bil prej znan pod imenom Sin Sin Wa.

Včasih, če je ponoči bdel, je vstala pred njegovimi očmi slika črne ptice, ki je ostala na kolenih starega Kitajca. Za to sliko je pa v nejasni daljavi opazil riževa polja v Ho-Nanu in dolino Rumene reke, kjer raste opijev mak.

Bilo je nekako eno uro poprej, preden je odjadrala ladja, na kateri je bil Chung-Chow med množico drugih rumenokožcev, ko se je Seton paša še enkrat vrnil v zapuščeno ladjedelnico, kjer je bil našel jerebičarja gospe Monte Irvin. Prišel je namreč na to, da je bil storil velikansko neumnost. Preiskati je bil dal prazno ladjedelnico in okolico v prepričanju, da mora biti nekje vhod v kako skrito klet, pozabil pa je bil, si ogledati, ali morda z reke ni po vodi vhoda v namišljeno skrivališče.

Kot višji nadzornik Kerry tudi on prej ni bil prišel na tako misel. Oddal je Ritinega psa na policijski stražnici v Leman Streetu in tu je zvedel, da nihče ne ve, kam je izginil višji nadzornik. Povedali so mu, da so neznanci dajali znamenja z lučjo ob reki in pričakovali je vsak trenutek novico, da so ujeli Sin Sin Wa na begu. Da je bil Sin Sin Wa splaval v umazano valovje plime iz svojega podzemnega skrivališča in pri tem porival pred seboj vse svoje imetje, spravljeno v nepremočljivi torbi, da se je oprjel čolna Georgea Martina in splezal vanj, ko je ta veslal tik mimo prazne ladjedelnice, tega ni vedel niti Seton paša, niti kdo drugi, izvemši Georgea Martina in Sin Sin Wa.

Le s težavo je bil Kitajec zlezal v čoln, kajti ranjena rama ga je skelela. V čolnu ga je že čakala suha obleka. Preoblekel se je v naglici, sedeč na dnu čolna in spustil mokro obleko v vodo, da se je potopila. Kitajska pretkanost je naravnost genijalno enostavna.

Seton še ni napravil dveh korakov po skrivnostni ladjedelnici, ko je začul nejasen glas, ki je prihajal iz daljave izpod njegovih nog:

— Sam Tuk, brivec! Vhod v klet!

Seton paša je obstal kot prikovan, v trenutku ni mogel ziniti besedice. Potem pa je zakričal:

— Kerry! Kerry! Kje pa ste?

Njegove besede pa menda niso prodrele do nevidnega govornika. kajti znova se je začul glas:

— Sam Tuk, brivec! Vhod v klet!

Seton paša ni več odlašal. Tekel je ven v ozko ulico. Tu je stal policist na straži.

— Pokličite pomoč! mu je zapovedal rezko. Pridite za menoj v brivnico Sama Tuka. Ali veste, kje je to.

— Da, preiskal sem to hišo z višjim nadzornikom Kerryjem.

Zapiskal je na svojo piščalko.

Deset minut pozneje je bila skrivnost kleti Sama Tuka razkrinkana. Sicer je bila prazna in vrata, ki so vedla v podzemsko sobo, zaklenjena, toda v nekaj trenutkih so se udala silnim udarcem s sekuro, in Seton paša je prvi vstopil. Gost kemičen dim mu je puhnil nasproti...

Našel je tu starega mrtvega Kitajca, sedečega v naslonjaču poleg pečice, koje ogenj je ugašal. Na kolenih starca je ležalo truplo kavke. Pred njim na tleh je ležala mrtva ženska, koje obraz so napol zakrivali gosti svetlo rdeči lasje.

Naenkrat se je začul Kerryjev glas:

— Porinite zaboje v stran in odprite vrata! Drsijo na levo.

Seton paša je stopil za mizo, porinil zaboje v stran, potegnill vrata na levo in stopil v notranjo sobico. V slabi luči svetilke, ki je gorela na mali mavriški mizi, je opazil umazano posteljo, na kateri je ležala druga ženska, bleda kot smrt.

— Moj Bog, je vzkljnil, ta kraj je mrtvašnica!

— Zdrav ravno ni! se je začul razdražen glas iz kota. Toda mislim, da bom le ostal pri življenju, ako se pomudite za trenutek in me razvezete.

Kerry si je bil pridobil z neprestanim žvečenjem gumija tako moč mišic jezika in čeljusti, da je s svojimi krepkimi zobmi razgrizel leseni zamašek, ki so mu ga bili vtaknili v usta, in posledica tega je bila, da je napetost robca, ki so mu ga bili zavezali okoli glave, ponehala. Tako je izpljunil ostanek zamaška in usta so mu bila prosta.

Modni svileni klobuki v vseh modnih barvah **Modni salon Z. Mahnič-Gorjanc** Kopitarjeva ul. št. 4

po konkurenčni ceni **Din 150°**

1299

Popravila. Preoblikovanje izvršne hitro, skrbno in kar najceneje.

Godbeni inštrumenti vsakovrstni, novi in polnovi, garantirani. Mala godba za 12 mož z carino vred 9.000 Din. Velika godba za 24 mož z carino vred 20.000 Din. Pojasnila in naročila **Josip Petrovič**, Ljubljana, Pod trančo št. 2. 1302

Klobuk brezplačno dobi vsaka 10. dama ako kupi novega v modni salonu **E. Djukanovič, Ljubljana**, Sv. Petra c. 27 (poleg hotela Tratinik).

Javna dražba. Dne 6. marca t. l. ob 9. uri dopoldne se bo vršila pri okrajnem sodišču v Radovljici prostovoljna javna dražba

enonadstropne hiše, zelo pripravne za večjega obrtnika. V hiši je stanovanje 2 sob, kuhinje in pritlikln, 2 kleti, dva velika in en manjši poslovni prostor, vodovod in elektrika. Hiša je oddaljena 2 minuti od radovljiškega kolodvora ter je sodno cenjena na 140.000 Din. Izklicna cena 80.000 Din. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okr. sodišču v Radovljici. Pojasnila daje lastnica hiše, **MIRKA HORVAT, modistinja v LJUBLJANI**, Dalmatinska ul. št. 10 II. nadstropje desno. 1160 a

Provizijski POTNIK se išče za dobro idoče podjetje železne in žične stroke. Oferte z referencami se vpošljejo na upravo Jutra pod Vesten 34". 1248 a

Vsled ugodne nabave surovin smo znatno znižali cene nogavicam in drugim pleteninam 1104 a

P. n. trgovce prosimo, da zahtevajo cenike, ter se priporočamo

M. Franzl & sinovi Ljubljana, Privoz 10. Poštni predal 44.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Josipina Vučnik naznanja v svojem, v imenu svojega sina **Vladka** ter vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njen srčno-ljubljenski soprog in oče, brat, zet, svak in stric, gospod **Drago Vučnik** višji revident državne železnice v ponedeljek, 1. marca t. l. po dolgi trpljenja polni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 3. marca t. l. ob 16. uri iz tukajšnje drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blagemu pokojniku ohranimo trajen in blag spomin. **V Ljubljani**, dne 1. marca 1926. 1296 a

Glavni odbor za obdelovanje ljubljanskega barja, Ljubljana. Štev. 39. Ljubljana, 1. marca 1926.

Razpis. Glavni odbor za obdelovanje barja razpisuje pismeni ofertni natečaj za delno regulacijo potoka Gradaščice od Kolezije do utoka Glinščice v dolžini ca. 1172 metrov.

Regulacija obsega sledeča dela:

Zemljski izkop ca. 22.780 m³, zavarovanje podnožja brežin s fašinami in polaganje ruševine, ki je brezplačno na razpologo, na nova obrežja do gladine visoke vode, končno nov most pri Bocu na Glincah.

Stroški za zemljska dela so proračunjeni na največ Din 367.750.—.

Most pri Bocu pa na največ Din 31.400.—.

Detaljniri načrti so interesentom na vpogled vsak dan popoldne od 5. do 6. ure pri podpisanim Glavnem odboru, Turjaški trg 3, II. nadstropje, kjer se dobijo tudi pismeni pripomočki za sestavo proračuna, odn. oferte.

Na podlagi pismenih ofert se bo vršila še ustna zmanjševalna licitacija na dan 10. marca t. l. ob 4. popoldne, Turjaški trg št. 3 (poslojpe Kmetijske družbe), II. nadstropje. Pismene oferte pa je predložiti najkasneje do pričetka ustne licitacije.

Dela se bodo izvrševala sukcesivno po odsekih in sicer:

I. Odsek prekop od Kolezije do prvega kolena.
II. Odsek od tu do drugega kolena.
III. Odsek dalje do utoka Glinščice.

Glavni odbor si pridržuje po izvršitvi enega odseka pravico dela ukiniti začasno ali pa definitivno; v slednjem slučaju izgubi oferta svojo veljavnost. Glavni odbor si pridržuje pravico oddati dela ne glede na najnižjo ponudbo, kakor tudi zemljska dela in most različnim podjetnikom.

Z delom mora prevzemnik pričeti takoj, najkasneje pa do 15. marca t. l. ter izvršiti prvi odsek do 31. marca tega leta.

Prevzemnik mora položiti kavcijo v iznosu 10.000 dinarjev v gotovini ali pupilarno varnih vrednostnih papirjih najkasneje do pričetka ustne licitacije.

II. mednarodni vzorčni velesojem v Poznanju — Poljska od 2. do 9. maja 1926. Zbirališče vseh poljskih pridobitnih krogov. — Najboljša prilika za navezavanje trgovskih stikov med Jugoslavijo in Poljsko. Za jugoslovanske uvoznike in izvoznike edinstvena prilika. Železniške in vizumske olajšave. Brezplačna pojasnila in informacije daje reprezentant R. GOŁOBIOWSKI, Ljubljana, Siarski trg 19. 956 a

Skladišče prostorno in suho, v sredini mesta ali v predmestju vzamem za stalno. Pismene ponudbe na J. K. poštni predal 40.

2 šoferija absolutno trezna in zanesljiva, večša vseh pripadajočih mehaničnih del, se sprejmeta tako! za osebni avto omnibus v Mežiški dolini, proga Črna-Prevalje (17 km). Prvovrstni strokovnjaki, po možnosti samci naj predložijo osebno ali pismeno svoje ponudbe z zahtevki na obd. urad v Urni pri Prevaljah.

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene **romane „Jutra“**

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih **Pater Kajetan** Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti 2 Din več

Tigrovi zobje Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti 2— Din več

JEAN DE LA HIRE. Lucifer Fantastičen roman v VI. delih. Cena broš. Din 40.—, vezano Din 55.—, po pošti Din 2— več.

FEREAL CUENDAS. Veliki inkvizitor Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti Din 2— več.

HARRY SHEFF. Hči papeža Zgodovinski roman, ki popljuje krvočernost in neravnopravnost življenja papeža Aleksandra VI. njegovega sina Cesarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30.—, vezano Din 40.—, po pošti Din 2— več.

CLAUDE FARRERE: Gusarji Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 30.—, vezano Din 30.—, po pošti Din 2— več.

FR. HELLER. Blagajna velikega vojvode Roman. Broš. Din 18.—, vez. Din 25.—, po pošti Din 2— več

FR. HELLER. Prigode gospoda Collina Saljni detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10.—, po pošti Din 2— več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani, Pravarova ulica 64.

Potrjim srcem javljamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša globoko ljubljena mama, tašča, svakinja in teta, gospa **Adela Skaberne** roj. Schrey pl. Redlwerth veletrgovka in posetnica

sklenila svoje življenje polno dobrotljivosti, v nedeljo, 28. februarja ob pol 7. zvečer po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Zemljske ostanke predrage pokojnice spremimo v torek, 2. marca 1926 ob 3. popoldne iz hiše žalosti v Ljubljani, Mestni trg 10, na pokopališče pri sv. Križu, kjer jih položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo 10. marca 1926, ob 10. dopoldne v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V LJUBLJANI, dne 28. februarja 1926.

Avugust in Milan, sinova **Ruža**, sinaha **Marija Rozina** roj. Skaberne, svakinja z rodbino. **Viktorija Skaberne**, svakinja z rodbino.

Prvovrstna moška pisarniška moč popolnoma perfekten korespondent v slovenskem in nemškem jeziku (prednost znanje srbohrvaščine), stroje pisec in stenograf, dober knjigovodja, le z večletno prakso, se išče. Pogoji: trezen, soliden, neozujen, vojaščine prost. Nastop takoj ali po dogovoru. Na nekvallificirane in nezadostno izvežbane moči se ne more ozirati. — Ponudbe z navedbo referenc, prepisi pričeval in zahtevo plače pod „Vesten 14“ na upravo „Jutra“

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljenski oče, brat in stric, gosp. **Franc Adamič** blagajnik del. družbe „Hungaria“ združenih mlinov Ogrske v Budimpešti v nedeljo, dne 28. februarja 1926 po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili za umirajoče, bogu vdano preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek, dne 2. marca 1926 ob štiritih popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu. Venci se hvaležno odklanjajo. **V Ljubljani**, dne 1. marca 1926. **Globoko žalujejo ostali.** Mestni pogrebni zavod v Ljubljani 1292 a